

Gebiedsgerichte aanpak
**Kampina en
Oostvaardersplassen Vennen**

Uitvoeringsprogramma

Groenblauwe
gebiedsgerichte
aanpak

Oirschot

Provincie Noord-Brabant

brabant **Water**

VAN
GOGH
NATIONAAL
PARK

Opdrachtgever provincie Noord-Brabant
Datum 25 februari 2026
Documentnaam Eindrapport Uitvoeringsprogramma Gebiedsgerichte Aanpak Kampina & Oisterwijkse Vennen
Opsteller Peter Bergmans, Laura Ensink

Voorwoord

Iets meer dan een jaar nadat we in het kader van de Gebiedsgerichte Aanpak Kampina en Oisterwijkse Vennen in het Koersdocument onze visie hebben vastgesteld en heldere doelen hebben geformuleerd, ligt hier een Uitvoeringsprogramma klaar.

Het Koersdocument was het resultaat van veel overleg, onderzoek naar samenhangen en het helder krijgen van doelen. Daarnaast werd ook door alle betrokken partners eeniederders bestuurlijke zorgen uitgesproken en opgenomen in een addendum. Maar vooral werd door alle partners uitgesproken aan het werk te willen gaan!

Daarom is het mooi dat er nu deze eerste versie van het Uitvoeringsprogramma ligt en dat in de projecten hierin opgenomen, gewerkt kan worden aan de doelen uit het Koersdocument. Mede dankzij de middelen vanuit het programma Aanpak Landelijke Gebied van de provincie Noord-Brabant hebben we deze stap in korte tijd kunnen maken. En dat is een goede zaak. Het Uitvoeringsprogramma is een dynamisch programma. Het partnerschap van de Gebiedsgerichte Aanpak Kampina en Oisterwijkse Vennen blijft actief zoeken naar nieuwe activiteiten die bijdragen aan de verwezenlijking van de doelen uit het Koersdocument.

Kortom, de slag van proces naar project is hiermee gemaakt. De basis voor een succesvolle ontwikkeling in samenwerking tussen alle gebiedspartners is hiermee gelegd.

We gaan aan het werk!

Godfried Hijl
Onafhankelijk voorzitter
Stuurgroep Gebiedsgerichte Aanpak Kampina en Oisterwijkse Vennen

Inhoud

1. Inleiding
2. Achtergrond
3. Overzicht projecten
4. Factsheets projecten
5. Stroomschema projecten
6. Organisatie van de uitvoering

Bijlagen

1. Overzicht Natuurdoelanalyse Maatregelen
2. Overzichtskaart projecten en opgaven

1. Inleiding

Voor het Natura 2000-gebied Kampina en Oisterwijkse Vennen en het omliggende gebied is door de gebiedspartners in januari 2025 een gezamenlijk Koersdocument opgesteld voor de Gebiedsgerichte Aanpak (GGA). Het Koersdocument met Addendum geeft richting en samenhang aan de langjarige transitie van het gebied voor de komende 20 tot 30 jaar. De betrokken partijen staan achter de koers die hiermee is ingezet. Het vormt de basis voor ontwikkeling, planuitwerkingen en initiatieven die bijdragen aan de integrale doelen en gezamenlijke ambities.

Deze doelen raken aan de staat van de natuur, het complexe watersysteem in het gebied, het bieden van een toekomstperspectief aan de agrarische sector en het omgaan met de druk die de groei van de stedendriehoek Tilburg, Eindhoven en Den Bosch met zich meebrengt. Als richtlijn voor de ontwikkeling zijn acht hoofduitgangspunten voor de Kampina en Oisterwijkse Vennen opgesteld:

- Een veerkrachtig en klimaatadaptief watersysteem;
- Een veerkrachtig en robuust ecosysteem;
- Ruimte voor diversiteit aan agrarisch ondernemerschap;
- Aantrekkelijk en beleefbaar cultuurlandschap;
- Recreatieve verbreding en regulering;
- Landschap als basis voor verstedelijking;
- Circulair, beperkte emissies en energieneutraal;
- Grond staat in dienst van het gebied.

Met het vaststellen van het Koersdocument verlegt de GGA Kampina en Oisterwijkse Vennen de focus van het proces van Visievorming naar Planuitwerking om vervolgens tot Realisering te komen. Het Uitvoeringsprogramma vormt daarin de verbindende schakel. In het programma geven de gebiedspartners aan hoe zij de uitvoering vorm willen geven: fase 4 van het GGA-proces (zie bovenstaand figuur).

Het Uitvoeringsprogramma is opgesteld in intensieve samenwerking met de gebiedspartners. Zij hebben projecten ingebracht en met elkaar verder uitgewerkt en afgestemd. In dit proces zijn verwachtingen en verantwoordelijkheden helder vastgelegd. Daarbij is dankbaar meegelift op de projectfiches die in het kader van de Aanpak Landelijk Gebied (ALG) opgesteld en ingediend zijn. Het is belangrijk om in de planuitwerking wendbaar te blijven en te kunnen schakelen. Niet alle plannen kunnen tegelijkertijd uitgevoerd worden en soms doen er zich onverwachte kansen voor. Daarom is dit Uitvoeringsprogramma een richtsnoer voor acties voor de komende 10 à 20 jaar. De gebiedspartners kijken periodiek naar de status van projecten en verkennen de ruimte om projecten te laten afvallen of juist toe te voegen op basis van nieuwe kennis en inzichten. Daarmee vormt het een meerjaren voortschrijdend uitvoeringsprogramma.

Figuur 1-1: Fase in het GGA-proces

2. Achtergrond

De hoofduitgangspunten zijn in het Koersdocument vertaald naar acht thema's. Per thema zijn er beoogde ambities die als leidende principes consistent moeten worden toegepast in de planuitwerkingen. Deze thema's gelden voor het gehele GGA-gebied. Per project wordt gekeken naar de bijdrage die het project kan leveren. Op deze manier zorgen we ervoor dat projecten met een integrale blik bekeken worden en de effecten op alle thema's meegewogen worden. De thema's en ambities worden hieronder kort besproken.

Water en bodem

Het bodem- en watersysteem van het gebied heeft zich in 2050 ontwikkeld tot een veerkrachtig en robuust systeem. Dit doen we door water en bodem sturend te werken. Er komt ruimte voor waterberging en infiltratie en goede, vruchtbare landbouwgronden blijven zoveel mogelijk behouden.

Natuur en biodiversiteit

In de komende 30 jaar ontwikkelt het gebied zich tot een robuust ecologisch systeem met een hoge biodiversiteit. Dit maken we mogelijk door de natuur in Natura 2000-gebied Kampina en de Oisterwijkse Vennen te herstellen en robuuste overgangszones rondom het Natura 2000-gebied te creëren.

Landbouw en ondernemerschap

In de komende 30 jaar is er een toekomstbestendige landbouwsector die, met een diversiteit aan ondernemerschap en landgebruik, bijdraagt aan de voedselproductie, de levering van biobased grondstoffen, landschapsbeheer, verbetering van waterkwaliteit, bodem en biodiversiteit en de leefbaarheid van het landelijk gebied rondom de Kampina en Oisterwijkse Vennen.

Landschap en cultuurhistorie

In 2050 heeft het gebied zich tot een fraai en aantrekkelijk groen dooraderd landschap ontwikkeld. Erven en ontwikkelingen zijn zorgvuldig ingebed met gebiedseigen (erf-) beplantingen. Bewoners en bezoekers kunnen genieten van het gebied dankzij een uitgebreid netwerk aan wandel-, fiets- en ruiterspaden.

Recreatie en toerisme

Het gebied in en rondom het Natura 2000-gebied wordt in de komende 30 jaar een aantrekkelijk, divers en toegankelijk landschap dat van waarde is voor het welbevinden, gezondheid, natuurbeleving en vrijetijdsbesteding van de inwoners en bezoekers van het gebied. Zij biedt een groene recreatieve tegenhanger voor de verstedelijkingsgroei in de regio.

Stikstof

Over 30 jaar zijn stikstofemissies zodanig verminderd dat de natuur in met name het Natura 2000-gebied zich heeft weten te herstellen en versterken. Er is een evenwicht gevonden tussen voldoende natuurherstel enerzijds en ruimte voor duurzaam ondernemerschap anderzijds.

Wonen en leefbaarheid

In de komende 30 jaar ontwikkelen buurtschappen en erven zich door tot fijne woongemeenschappen. De bewoners en ondernemers voelen een gezamenlijke trots en eigenaarschap bij hun leefomgeving, mensen ontlenen er hun identiteit aan.

Klimaat en circulariteit

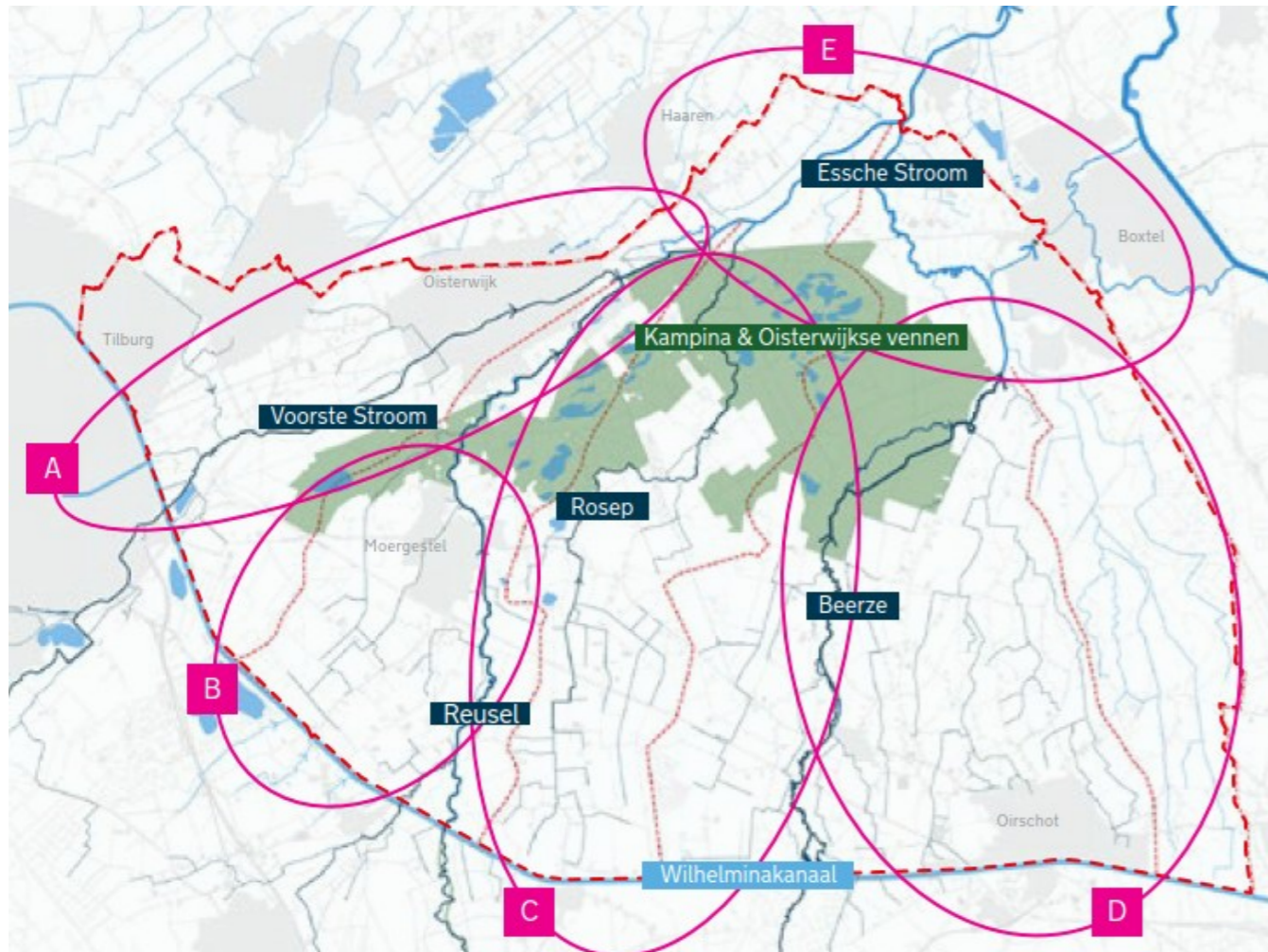
Activiteiten in het gebied hebben hun CO₂-uitstoot tot het minimum beperkt. Mede door beperken van methaan-uitstoot, circulaire benutting van grond- en reststoffen en beperken van vervoersbewegingen.

Aanpak Landelijk Gebied

De provincie wil koers houden op het gebied van natuur, water, klimaat en een duurzame toekomst voor de landbouwsector. De Aanpak Landelijk Gebied (ALG) heeft mede als doel om de uitvoeringskracht van de GGA's te versterken na het wegvallen van het Brabants Programma Landelijk Gebied. De ALG richt zich op:

- Uitvoering van opgaven in de twaalf GGA-gebieden, met prioriteit voor het herstel van stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, hydrologische verbeteringen en landschapsversterking;
- Versterking van de uitvoeringskracht, waarbij provincie, partners en lokale organisaties samenwerken om wettelijke doelen voor natuur, water, bodem en klimaat te realiseren;
- Keuzes en prioriteiten, waarbij projecten worden geselecteerd op basis van doelbereik, beschikbare instrumenten, grond, geld, uitvoerbaarheid en maatschappelijk draagvlak.

Ontwikkelingen in het stikstofbeleid en de beschikbare kennis gaan snel. Dit Uitvoeringsprogramma is opgebouwd vanuit de kennis en inzichten die op dit moment beschikbaar zijn, met de ambitie om wendbaar te blijven in een veranderend politiek landschap.

Deelgebieden

In het Koersdocument voor de Kampina en Oisterwijkse Vennen zijn vijf deelgebieden onderscheiden op basis van stroomgebieden. Binnen deze deelgebieden wordt er gewerkt aan projecten die de eerder genoemde thema's en ambities integraal benaderen. Bovenstaande afbeelding geeft een schetsmatig overzicht van de gebieden:

- A. Voorste Stroom
- B. Westelijk stroomgebied Reusel
- C. Stroomgebied Rosep
- D. Oostelijk stroomgebied Beerze
- E. Essche Stroom

3. Overzicht projecten

Om de uitvoering van de acht thema's binnen de GGA vorm te geven, zijn in het Uitvoeringsprogramma 28 projecten uitgewerkt. De tabel op deze en de volgende pagina biedt een beknopt overzicht van deze projecten. Een uitgebreide beschrijving van elk project is in hoofdstuk 4 opgenomen in afzonderlijke factsheets. Medio 2026 wordt uitsluitend gegeven over de toekenning van de gevraagde ALG-budgetten.

Nr.	Projectnaam	Trekker	Doorlooptijd	Kosten	ALG-budget gevraagd	Prioriteit
1	Gebiedsontwikkeling Rozephoeve	Provincie Noord-Brabant	2-5 jaar	> € 3 mln	€ 7,35 mln	Hoog
2	Gebiedsontwikkeling Achterste Stroom/Reusel – fase 1	Provincie Noord-Brabant	2-5 jaar	> € 3 mln	€ 975.000	Hoog
3	Hermeandering en beekherstel Essche Stroom/Bruggelaar	Waterschap De Dommel	1-2 jaar	> € 3 mln	€ 4,5 mln	Hoog
4	Landschapsecologische zone Oostflank	Gemeente Tilburg	1-2 jaar	€ 1 mln – € 3 mln	€ 2 mln	Hoog
5	Verzamelproject Voorste Stroom (EVZ- opgave voor ALG)	Waterschap De Dommel	1-2 jaar	€ 500k – € 1 mln	€ 1 mln	Hoog
6	Vispassages Reusel/Achterste Stroom	Waterschap De Dommel	1-2 jaar	€ 1 mln – € 3 mln	-	Middel
7	Waterberging De Gijzelaar	Gemeente Oirschot	< 1 jaar	€ 500k – € 1 mln	-	Middel
8	Natuurverbinding Kampina en Oisterwijkse Vennen	Natuurmonumenten	2-5 jaar	€ 500k – € 1 mln	€ 430.000	Hoog
9	Robuuste verbinding Kampina – Banisveld – Mortelen	Brabants Landschap	5-10 jaar	> € 3 mln	-	Hoog
10	Duurzame recreatie	Brabant Partners	2-5 jaar	€ 500k – € 1 mln	€ 730.000	Middel
11	Verkenning hermeandering Beerze/Smalwater	Gemeente Boxtel	> 10 jaar	> € 3 mln	€ 250.000	Hoog
12	Cluster uitvoeringsprojecten Beerzedal-Spoordonk	Gemeente Oirschot	5-10 jaar	> € 3 mln	-	Middel
13	Groenblauwe inrichting Boxtel Noordwest	Gemeente Boxtel	> 10 jaar	> € 3 mln	€ 1,95 mln	Middel
14	Ondersteuning bij groenblauwe dooradering – GGA-breed	Brabants Landschap	2-5 jaar	€ 1 mln – € 3 mln	€ 360.881	Middel

Tabel gaat verder op de volgende pagina

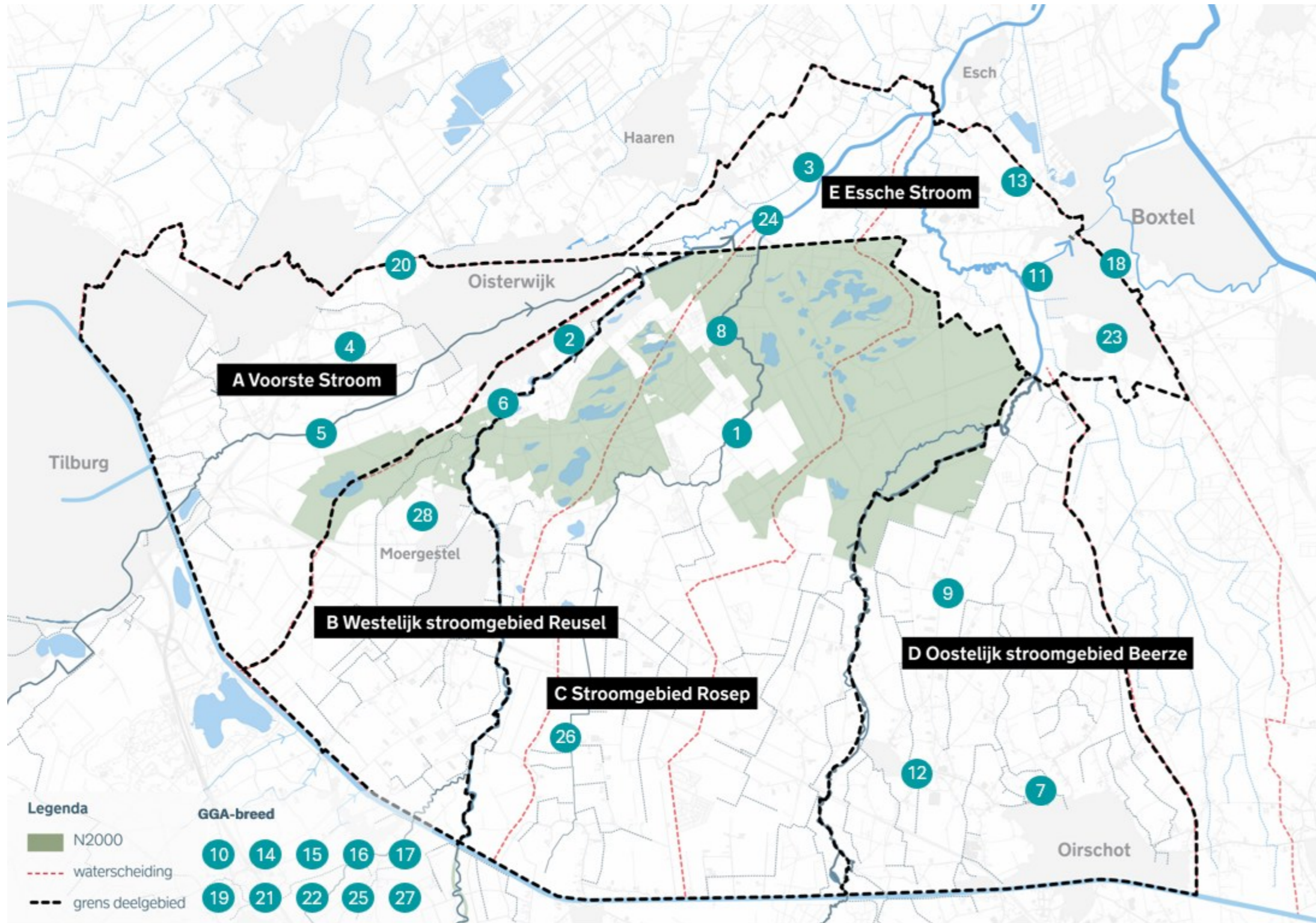
Nr.	Projectnaam	Trekker	Doorlooptijd	Kosten	ALG-budget aangevraagd	Prioriteit
15	Ontsnippering van natuurgebieden	Provincie Noord-Brabant	> 10 jaar	> € 3 mln	-	Hoog

Nr.	Projectnaam	Trekker	Doorlooptijd	Kosten	ALG-budget aangevraagd	Prioriteit
16	Zonering recreatie	GGA werkgroep recreatie	2-5 jaar	€ 500k – € 1 mln	-	Hoog
17	Pilot Brabants Versailles	ZLTO	5-10 jaar	> € 3 mln	-	Hoog
18	EVZ-opgave Blauwhoefse Loop	Gemeente Boxtel	5-10 jaar	€ 1 mln – € 3 mln	-	Hoog
19	Aantalsreductie van ganzen in vennen	Provincie Noord-Brabant	?	?	-	Hoog
20	Pilot Basiskwaliteit Natuur	Gemeente Oisterwijk	5-10 jaar	?	-	Middel
21	Opstellen programma behoud- en uitbreidingsdoelstellingen	Provincie Noord-Brabant	1-2 jaar	€ 500k – € 1 mln	-	Middel
22	Landschap Ecologische Systeem Analyse en visievorming deelgebieden	Provincie Noord-Brabant	1-2 jaar	€ 100k – € 500k	-	Hoog
23	Visievorming landschap Lennisheuvel	Gemeente Boxtel	1-2 jaar	€ 100k – € 500k	-	Laag
24	Verkenning integrale opgaven boeren Luissel	Boxtel	1-2 jaar	< 100k	-	Hoog
25	Faciliteren transitie landbouw	ZLTO	1-2 jaar	€ 100k – € 500k	-	Hoog
26	Verkenning stroomgebied Rosep	Natuurmonumenten	1-2 jaar	€ 100k – € 500k	-	Hoog
27	Opstellen monitoringsprogramma	Provincie Noord-Brabant	>10 jaar	€ 100k – € 500k	-	Hoog
28	Gebiedsontwikkeling Achterste Stroom/Reusel - fase 2	Provincie Noord-Brabant	5-10 jaar	> € 3 mln	-	Middel

4. Overzicht projecten op kaart

5. Factsheets projecten

Per project is een factsheet opgesteld. De factsheets zijn gebaseerd op de parameters zoals opgenomen in het Koersdocument GGA KOV.

Leeswijzer voor de factsheets:

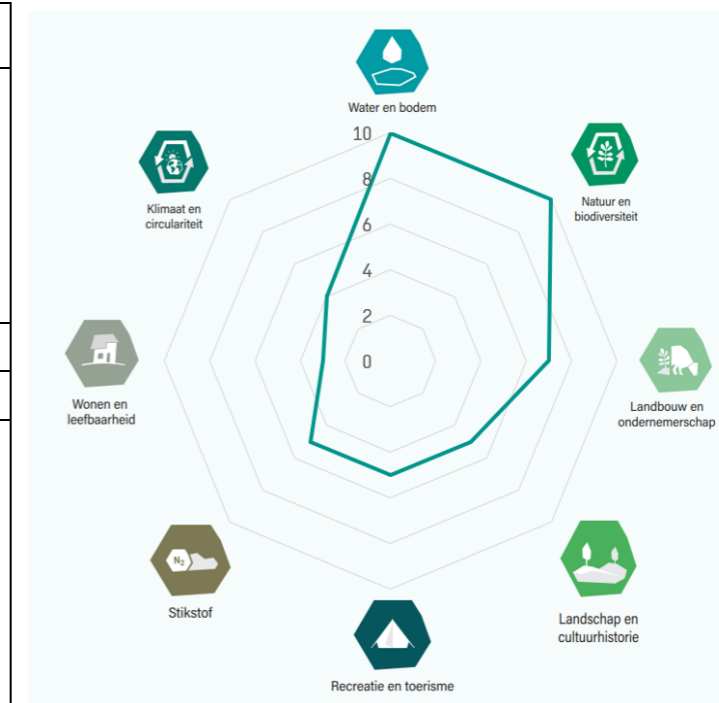
- **Projectomschrijving en deelprojecten:** toelichting op het project en benoemen van eventuele deelprojecten.
- **Deelgebied en locatie:** deelgebied en nadere geografische aanduiding.
- **Koppelprojecten:** dit is ingevuld wanneer een project een functionele samenhang heeft of zou kunnen hebben met één van de andere projecten uit het Uitvoeringsprogramma.
- **Doelbereik:** bijdrage aan doelen uit de Natuur Doel Analyse en Kader Richtlijn Water.
- **Projectintegraliteit:** het themaweb visualiseert de projectintegraliteit en is met name bedoeld als toets en ondersteuning bij sturen op integraliteit van projecten.
- **Organisatie:** in **blauw** is aangegeven welke partij projecttrekker is, daarnaast zijn partijen aangegeven die bij de uitwerking en realisatie betrokken worden (projectpartners).
- **Kosten:** een indicatie van de totale kosten is gegeven. In een aantal gevallen is dat op basis van expert judgement, bij een aantal meer concrete projecten ligt daar een nadere berekening aan ten grondslag. Indien bekend zijn mogelijkheden voor financiering opgenomen.
- **Start:** de voorgestelde startperiode van het project, hier behoort ook de verkenning toe.
- **Looptijd:** de looptijd van het project van start tot en met afsluiting cq. realisatie.
- **Draagvlak:** bij gebiedspartijen en lokale omgeving (ondernemers, bewoners). Indien mogelijk is een nadere toelichting gegeven op het draagvlak.
- **Prioriteit:** de urgentie om met het project aan de slag te gaan. Samenhangend met de aard van de opgave en de kansen die zich voordoen in het gebied. Deze prioriteitsstelling is gezamenlijk door de gebiedspartners vastgesteld.

1. Gebiedsontwikkeling Rozephoeve				
Projectomschrijving en deelprojecten	Ingrepen in het watersysteem van de beek Rosep om verdroging tegen te gaan. Dit gebiedsproces moet voor een duurzame oplossing voor water, natuur en landbouw zorgen. Er zijn vier verschillende maatregelen voorgesteld en nader onderzoek zal keuzes hierin informeren. Mogelijke maatregelen zijn het stoppen met onderhoud van de Rosep, het dempen of verondiepen van landbouwsloten, het gemaal Rosepdreef verwijderen en alle sloten dempen, en/of aankoop perceel NNN.			
ALG-project	Ja.			
Deelgebied en locatie	Deelgebied C, Rozephoeve.			
Koppelproject(en)	Mogelijk te koppelen aan NNB-opgave Kampina en Oisterwijkse Vennen en Verkenning hermeandering Beerze/Smalwater.			
Doelbereik NDA en KRW	NDA 1, 2, 3, 6, 10, 12, 15, 36, 37b, 40a, 43, 47, 63 en mogelijk 38 en 44.			
Organisatie	Trekker: Provincie Noord-Brabant, Waterschap De Dommel, gemeente Oisterwijk, gemeente Oirschot, ZLTO en Natuurmonumenten, landgoed Rozephoeve.			
Kosten				> 3 mln
Toelichting	€ 7 miljoen euro, mede afhankelijk van welke maatregelen worden genomen. Het grootste aandeel zit in afwaardering van gronden.			
Financiering	Dit project is ingediend voor ALG-middelen. Voor inrichting NNN zijn al middelen. Er wordt nog gekeken naar mogelijke bijdragen van partnerorganisaties.			
Start project	2026			
Doorlooptijd			2 – 5 jaar	
Draagvlak				Goed
Toelichting	Maatregelen vinden vooral plaats bij pachters. De compensatie van deze pachters is nog in onderhandeling.			
Prioriteit			Hoog	
Toelichting				

Projectintegraliteit in Themaweb

2. Gebiedsontwikkeling Achterste Stroom / Reusel – fase 1			
Projectomschrijving en deelprojecten	Inrichtingsschets wordt opgesteld met als doel hydrologisch herstel en een bijdrage aan natuurherstel. Er wordt tevens gekeken naar de uitvoering van deze initiatieven. Het betreft het gebied rondom de beek van de Reusel, vertakkingen in de Achterste Stroom en daaruit voortvloeiend, samen met de Voorste Stroom, de Essche Stroom. In grote lijnen zijn de maatregelen verandering in beekverloop en uitbreiding van het NNN ten behoeve van waterkwaliteit en -kwantiteit. Exacte maatregelen zijn nader te bepalen, ruimtelijke integrale inrichtingsschets wordt op dit moment gemaakt. Daarbij worden ook effecten op landbouw in kaart gebracht. Dit project heeft koppeling met de Ecologische Verbindingszone Burchtweide.		
ALG-project	Ja, fase 1 van het project.		
Deelgebied en locatie	Deelgebied B, Achterste Stroom/Reusel.		
Koppelproject(en)	EVZ-opgaven Reusel en Achterste Stroom, vispassages Reusel/Achterste Stroom, Gebiedsontwikkeling Achterste Stroom / Reusel – fase 2, Faciliteren transitie landbouw.		
Doelbereik NDA en KRW	NDA 5, 9, 10, 39, 63.		
Organisatie	Trekker: Provincie Noord-Brabant (trekkerschap nader te bepalen, voorlopig provincie), gemeente Oisterwijk, Waterschap De Dommel, Brabants Landschap, BPG en vereniging Landelijk Brabant.		
Kosten			> 3 mln
Toelichting	Indicatieve inschatting totale kosten is € 8 miljoen.		
Financiering	ALG-middelen en kansen voor middelen uit Groen Ontwikkel Fonds Brabant voor inrichting EVZ en vanuit klimaatgelden voor waterberging.		
Start project	2026		
Doorlooptijd		2 – 5 jaar	
Draagvlak		Voldoende	Goed
Toelichting			
Prioriteit			Hoog
Toelichting			

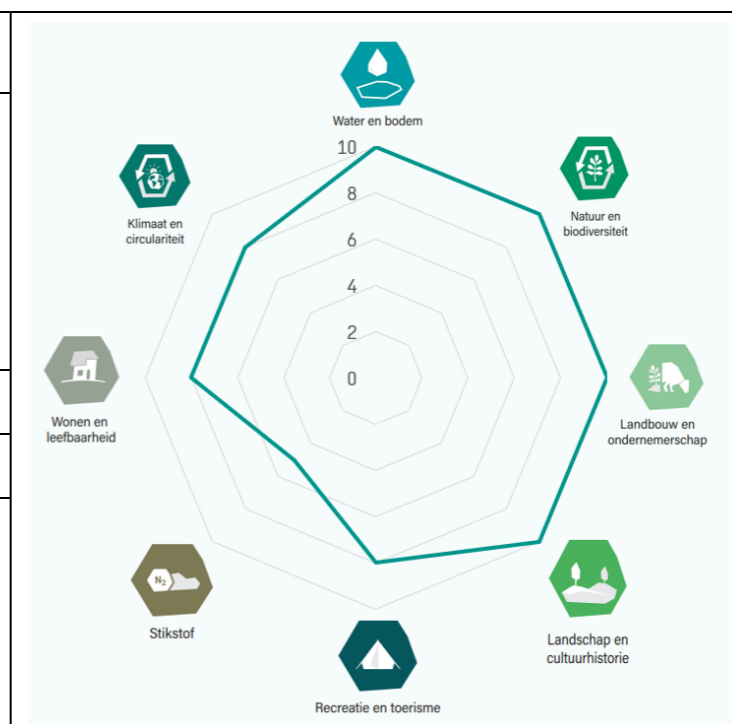
Projectintegraliteit in Themaweb

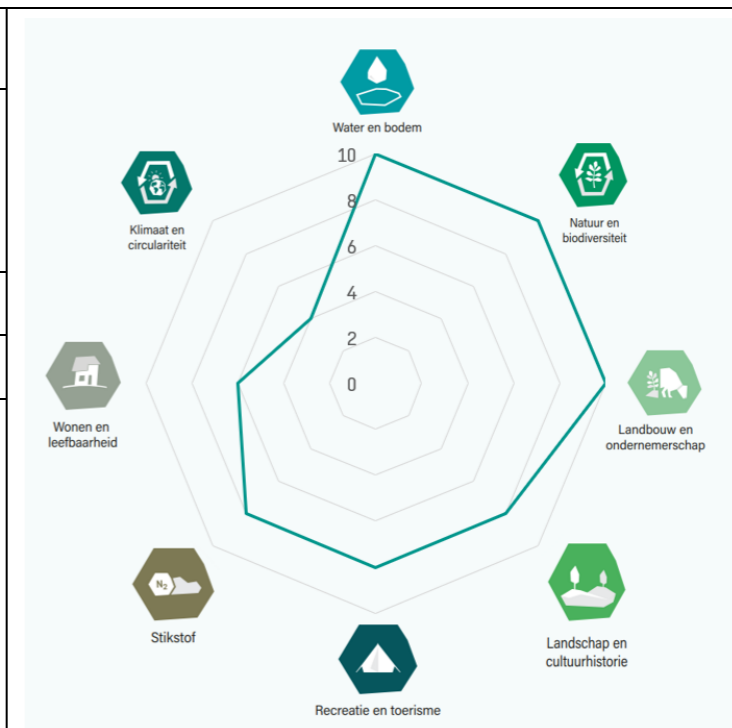
3. Herinrichting Essche Stroom / Bruggelaar			
Projectomschrijving en deelprojecten	Het doel is meer ruimte voor water, een smallere en meer meanderende loop ten behoeve van stroomsnelheid en infiltratie en verminderen van versnippering door een verbindingszone in de omgeving van de Kampina. Daarnaast de ontwikkeling van gezamenlijke systeem- en effectmonitoring. Daarbij zijn er drie agrarisch ondernemers bij Buurtschap Luissel die voor hermeandering willen gaan. Maatregelen zijn onder andere nieuwe natuur en natuurlijke inrichting van Essche Stroom en Kleine Aa door aanleg bos en bosschages. Dit project bestaat uit: (1) NNB-opgave Essche Stroom/Bruggelaar, (2) beekherstel noordwestkant Essche Stroom, (3) EVZ-opgave Essche Stroom.		
ALG-project	Ja.		
Deelgebied en locatie	Deelgebied E, Essche Stroom/Bruggelaar,.		
Koppelproject(en)			
Doelbereik NDA en KRW	NDA 6, 37b, 40a en 47, mogelijk 17. KRW.		Projectintegraliteit in Themaweb
Organisatie	Trekker: Waterschap De Dommel, Brabants Landschap, gemeenten Oisterwijk en Boxtel.		
Kosten			> 3 mln
Toelichting	Indicatieve inschatting totale kosten is € 9.200.000. Belangrijk aandeel hiervan is emissieloos werken.		
Financiering	ALG-middelen inzetten. Provincie en waterschap dragen in oorspronkelijke begroting bij voor ongeveer € 3 miljoen euro, mogelijk is dit te herzien vanwege hogere nieuwe kostenraming.		
Start project	2026		
Doorlooptijd		1 – 2 jaar	
Draagvlak			Goed
Toelichting	Bestuurders zijn akkoord en de ondernemers zijn gesproken en zijn bereid tot medewerking.		
Prioriteit			Hoog
Toelichting			

4. Landschapsecologische zone Oostflank	
Projectomschrijving en deelprojecten	Het project versterkt natuurwaarden door het landschap ecologisch te verbeteren en groenblauw te dooraderen met landschapselementen en extensiever grondgebruik. Het gebied vormt een verbinding tussen Natura 2000-gebieden van Moerenburg/Koningshoeven tot de Leemkuilen, geflankeerd door de Oisterwijkse Vennen, en wordt gedragen door lokale organisaties zoals Duurzaamheidsvallei en de Duinboeren. Vijf hectare is al in overheidsbezit en kan in 2026 worden ingericht; uitbreiding naar vijftien hectare volgt snel. Zo ontstaat een robuuste zone waar natuur, landbouw en recreatie samenkomen.
ALG-project	Ja.
Deelgebied en locatie	Deelgebied A, van het zuidoosten van Tilburg tot het noorden van Oisterwijk, de Leemkuilen.
Koppelproject(en)	Deels overlap met verzamelproject Voorste Stroom en groene verbinding Kampina en Oisterwijkse Vennen. Vanuit de GGA is ervoor gekozen om de projecten op te splitsen. Koppelproject met Brabants Versailles.
Doelbereik NDA en KRW	NDA 6, 14, 37b, 40a, 47 en 63.
Organisatie	Trekkers: Gemeenten Tilburg en Oisterwijk, ZLTO, Treeport, Stichting Duurzaamheidsvallei, Duinboeren, Brabants Lanschap, Van Gogh Nationaal Park.
Kosten	1 mln – 3 mln
Toelichting	Groot aandeel van de kosten komen voort uit afwaardering van gronden.
Financiering	ALG-middelen worden ingezet voor afwaardering en herinrichting van gronden. Planvormings- en proceskosten zijn gedekt door gemeentelijk programmateam.
Start project	2026
Doorlooptijd	1 – 2 jaar
Draagvlak	Goed
Toelichting	Draagvlak rondom grondeigenaren lijkt ook aanwezig.
Prioriteit	Hoog
Toelichting	

5. Verzamelproject Voorste Stroom			
Projectomschrijving en deelprojecten	Fase A: Onderdeel van dit cluster uitvoeringsprojecten zijn: de Duurzaamheidsvallei, hermeandering en vernatting Voorste Stroom, NNB-opgave Voorste Stroom en EVZ-opgave Voorste Stroom. Niet alle gronden zijn in bezit, maar dit hoeft voor de uitvoering geen probleem te zijn. Het project is momenteel in voorbereiding (voor de uitvoering). De uitwerking van dit projectfiche bevat de EVZ- en KRW-opgaven Voorste Stroom. Fase B: KRW-project beekherstel vanaf café Mie Pieters tot Oisterwijk. Dit moet nog gepland worden.		
ALG-project	Alleen de EVZ-opgave en een deel NNN.		
Deelgebied en locatie	Deelgebied A, Voorste Stroom.		
Koppelproject(en)			
Doelbereik NDA en KRW	NDA 5, 6, 10, 11, 36, 37b, 39 40a, 47 en 63. KRW-opgave Voorste Stroom.		Projectintegraliteit in Themaweb
Organisatie	Trekker: Waterschap De Dommel, Stichting Duurzaamheidsvallei, Brabants Landschap en gemeente Oisterwijk.		
Kosten		500k – 1 mln	
Toelichting	De kosten zijn voornamelijk afwaardering van gronden. Via overgangsgebiedenbeleid van provincie Noord-Brabant kunnen kosten mogelijk worden gedekt.		
Financiering	De EVZ-opgave van de Voorste Stroom is ingediend voor ALG met volledige dekking ALG-gelden. De overige kosten worden deels vergoed vanuit het Groen Ontwikkel Fonds.		
Start project	2026	2027	
Doorlooptijd		1 – 2 jaar	
Draagvlak			Goed
Toelichting			
Prioriteit			Hoog
Toelichting			

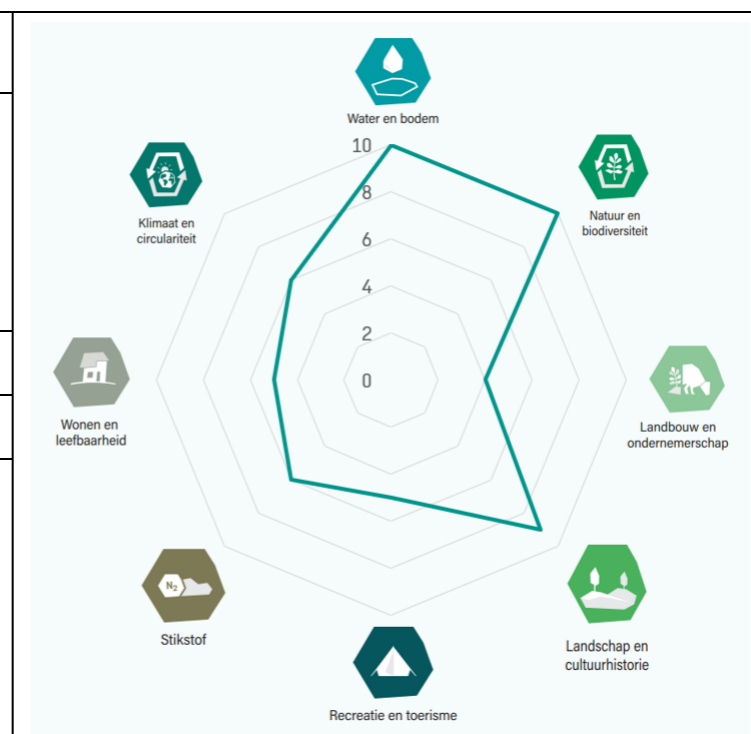
6. Vispassages Reusel / Achterste Stroom				
Projectomschrijving en deelprojecten	Het doel van dit project is de barrières voor vismigratie in de Voorste Stroom, Achterste Stroom en de Reusel op te heffen. Hierdoor kunnen bovenstroomse paai- en leefgebieden bereikt worden. Daarnaast verzamelt de vislift data over waterkwaliteit en -kwantiteit.			
ALG-project	Ja.			
Deelgebied en locatie	Deelgebied B, Reusel/Achterste Stroom.			
Koppelproject(en)	Gebiedsontwikkeling Achterste Stroom en Reusel.			
Doelbereik NDA en KRW	KRW en NDA 47.			Projectintegraliteit in Themaweb
Organisatie	Trekker: Waterschap De Dommel, betrokken partijen zijn provincie Noord Brabant, Brabants Landschap en gemeente Oisterwijk.			
Kosten			1 mln – 3 mln	
Toelichting	O.b.v. kengetallen, € 1 miljoen inrichtings- en planvormingskosten. Aanvraag € 1 miljoen vanuit ALG.			
Financiering	Aanvraag naar ALG-middelen. De andere 50% worden door Waterschap De Dommel gedragen.			
Start project	2026			
Doorlooptijd		1 – 2 jaar		
Draagvlak				Goed
Toelichting				
Prioriteit			Hoog	
Toelichting				

7. Waterberging de Gijelaar			
Projectomschrijving en deelprojecten	Vasthouden van hemelwater uit het bebouwd gebied, infiltreren en vertraagd afvoeren (m.b.v. een automatische stuw) en de huidige waterloop BS 52 verruimen met een natuurvriendelijke oever. De uitvoering van dit project is reeds voltooid en wordt in Q1 2026 opgeleverd. De natuur in het gebied zal zich in de komende jaren verder ontwikkelen.		
ALG-project	Nee.		
Deelgebied en locatie	Deelgebied D, ten noorden van de kern van Oirschot.		
Koppelproject(en)	Potentieel met projecten bij noordelijk gelegen stroomgebieden.		
Doelbereik NDA en KRW	KRW - waterkwaliteit, verdrogingsbestrijding.		Projectintegriteit in Themaweb
Organisatie	Trekker: Gemeente Oirschot, Waterschap De Dommel.		
Kosten		500k – 1 mln	
Toelichting	Kostendekking in principe aanwezig vanuit de rioolheffing. Waterschap De Dommel verleent subsidie voor een deel.		
Financiering	Provincie Noord-Brabant.		
Start project	2026		
Doorlooptijd	< 1 jaar		
Draagvlak			Goed
Toelichting			
Prioriteit			Hoog
Toelichting			

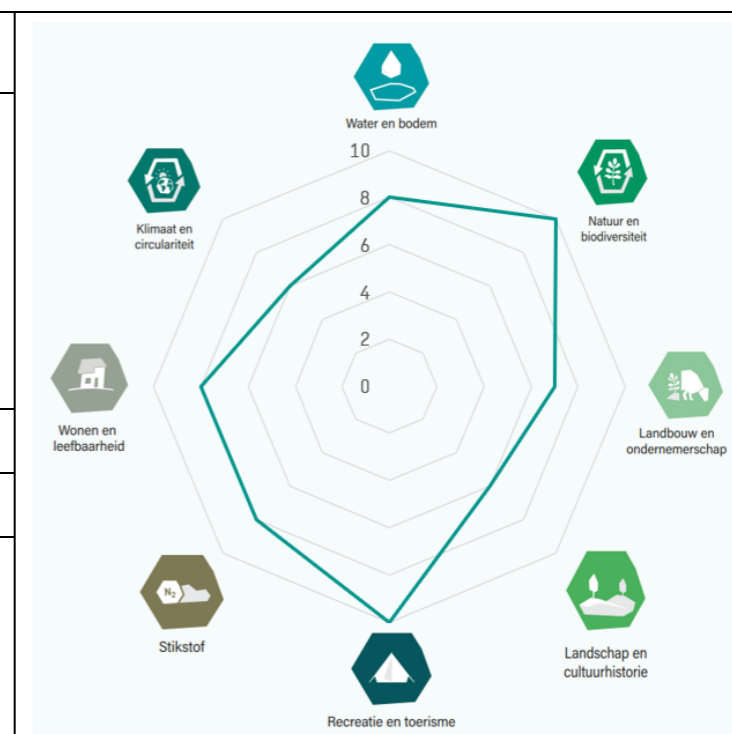
8. Natuurverbinding Kampina en Oisterwijkse Vennen	
Projectomschrijving en deelprojecten	Het uitvoeringsvoorstel bestaat uit integrale visievorming, planvoorbereiding en uitvoering van inrichtingsmaatregelen. Het eindresultaat is een versterking van de ecologische verbinding tussen de Kampina en de Oisterwijkse Bossen en Vennen ter hoogte van de voormalige camping de Reebok. Het doel is een brede, rustige corridor te ontwikkelen, zo veel mogelijk vrij van hekken en verstoring. Dit wordt bereikt middels (onder andere) ontsnippering en snelheidsreductie op wegen, herinrichting van percelen en vasthouden van water.
ALG-project	Ja.
Deelgebied en locatie	Deelgebied C, verbinding tussen Kampina en Oisterwijkse Vennen (Reebok).
Koppelproject(en)	Ontsnippering van natuurgebieden en zoneringsrecreatie
Doelbereik NDA en KRW	NDA 23, 43, 63.
Organisatie	Trekker: Natuurmonumenten, gemeente Oisterwijk, provincie Noord-Brabant.
Kosten	500k – 1 mln
Toelichting	
Financiering	Provincie Noord-Brabant
Start project	2026
Doorlooptijd	2 – 5 jaar
Draagvlak	Goed
Toelichting	
Prioriteit	Hoog
Toelichting	

9. Robuuste verbinding Kampina – Banisveld – Mortelen				
Projectomschrijving en deelprojecten	Grote NNN-opgave gericht op het creëren van een robuuste verbinding tussen Kampina, Banisveld en de Mortelen. Deze verbinding wordt bewerkstelligd door grondverwerving of zelfrealisatie op grond van 15 grondeigenaren/pachters in omgeving Banisveld. Dit beslaat ongeveer 110 ha. Hiermee werkt het project aan realisatie van de Natte Natuurparel, ecologische verbinding, hydrologisch herstel, verminderen van drukfactoren vanuit de landbouw en de landbouwtransitie.			
ALG-project	Nee.			
Deelgebied en locatie	Deelgebied D, ten zuiden van de Kampina.			
Koppelproject(en)				
Doelbereik NDA en KRW	NDA 10, 14, 43.			
Organisatie	Trekker: Brabants Landschap, Waterschap De Dommel.			
Kosten				> 3 mln
Toelichting	De proceskosten bedragen naar inschatting € 100.000. De kosten voor grondverwerving zijn hierbij niet geraamd.			
Financiering	Ruilgrond en budget voor aankoop is beschikbaar via het GOB, de Bossenstrategie en Brabants Landschap. Planvorming en uitvoer van hydrologische maatregelen komt uit NNP-middelen van het waterschap.			
Start project	2026			
Doorlooptijd			2 – 5 jaar	5 – 10 jaar
Draagvlak			Voldoende	
Toelichting	Eerste ronde gesprekken met grondeigenaren is uitgevoerd. Voor verdere kansen en mogelijkheden moeten nieuwe gesprekken worden gevoerd. Draagvlak bij Brabants Landschap en Waterschap De Dommel hoog.			
Prioriteit		Middel		
Toelichting	Dit dossier is geen onderdeel van de versnellingsopgaven. Langzame verandering in ontwikkelingen verwacht.			

10. Duurzame recreatie	
Projectomschrijving en deelprojecten	Duurzaam toerisme te bevorderen door bezoekersstromen beter te geleiden en ervoor te zorgen dat natuurgebieden toegankelijk blijven voor iedereen, terwijl tegelijkertijd de druk op kwetsbare natuurgebieden wordt verminderd. Maatregelen die genomen worden zijn onder andere het spreiden van bezoekersstromen door herijking van startpunten en routes, integratie van OV-locaties als startpunt, communicatie en het gebruik van agrarische bedrijven in transitie. Deze agrarische bedrijven worden meegenomen in het proces om kansen en risico's in kaart te brengen. Dit project bestaat uit 2 fasen, waarin fase 1 maatregelen in Oisterwijk plaatsvinden en in fase 2 maatregelen in Boxtel en Oirschot worden getroffen.
ALG-project	Ja.
Deelgebied en locatie	GGA-breed, fase 1 in Oisterwijk, fase 2 in Boxtel en Oirschot.
Koppelproject(en)	Zonering recreatie.
Doelbereik NDA en KRW	NDA 42, 52, 53 59e, en 63.
Organisatie	Trekker: Brabant Partners, gemeente Oisterwijk, gemeente Boxtel, gemeente Oirschot, Waterschap De Dommel, Natuurmonumenten, HISWA-RECRON, busvervoerders, ZLTO, KHN, en lokale destinatie management organisaties: Bezoek Oisterwijk, Visit Oirschot en Beleef Boxtel.
Kosten	100k – 500k
Toelichting	€ 30.000 planvorming, betreft herontwerp regio routenetwerk, € 255.000 inrichtings- en implementatiekosten, € 100.000 communicatie-aanpak, € 45.000 toegankelijkheidsscan, € 65.000 impact-meting, en € 235.000 proceskosten.
Financiering	Voor fase 1 en fase 2 van het project worden ALG gelden aangevraagd. Mogelijk aanvullend beperkt budget vanuit gemeente beschikbaar.
Start project	2026
Doorlooptijd	2 – 5 jaar
Draagvlak	Goed
Toelichting	Draagvlak is goed, echter moeten (bestaande) ondernemers blijvend meegenomen worden in de plannen van de GGA om draagvlak te behouden.
Prioriteit	Hoog
Toelichting	Belangrijk om aan stikstofreductie te werken ook vanuit andere sectoren dan alleen landbouw.

Projectintegraliteit in Themaweb

11. Verkenning hermeandering Beerze-Smalwater	
Projectomschrijving en deelprojecten	Het zuidelijke deel van het beekdal van de Beerze is al heringericht en zal in 2027 worden geëvalueerd. Voor het gebied liggen nog opgaven op het gebied van water, natuur, landbouw, wonen, ontsluiting en recreatie, inclusief de ruimtelijke inpassing daarvan. Maatregelen zijn onder meer het herstel van de beek en de ontwikkeling van het NNB en de EVZ bij Beerze-Smalwater. Het project start met een eerste fase waarin een verkenning en visievorming plaatsvinden. In de tweede fase volgt een vervolproject dat leidt tot een definitief ontwerp en uitvoering. Daarnaast worden mogelijke koppelkansen met de energietransitie in de omgeving verkend.
ALG-project	Ja, eerste fase van het project.
Deelgebied en locatie	Deelgebied E, Beerze/Smalwater.
Koppelproject(en)	Hermeandering Essche stroom en laatste deel Beerze (Kleine Aa). Afstemming met visievorming landschap Lennisheuvel en cluster uitvoeringsprojecten Beerzedal-Spoordonk.
Doelbereik NDA en KRW	NDA 6, 7, 10, 13, 37b, 40a, 47, 63 (eventueel 4 en 43, ter discussie). KRW – Ecologisch hoog.
Organisatie	Trekker: Gemeente Boxtel, Waterschap De Dommel en Natuurmonumenten.
Kosten	> 3 mln
Toelichting	Nader te bepalen op basis van grondverwervings-, inrichtings- en proceskosten.
Financiering	Mogelijk cofinanciering door gemeente Boxtel, provincie Noord-Brabant en Waterschap De Dommel naast ALG gelden.
Start project	2027
Doorlooptijd	>10 jaar
Draagvlak	Zwak Matig
Toelichting	Prioriteitsstelling voor Waterschap De Dommel van dit project moet nog vastgesteld worden. Kansen binnen voorstellen van Natuurmonumenten, maar hier moeten beleidskeuzes in gemaakt worden. Daarnaast is het project nog niet besproken met omliggende grondeigenaren, dit is wellicht nodig voor breder doelbereik.
Prioriteit	Middel
Toelichting	

Projectintegraliteit in Themaweb

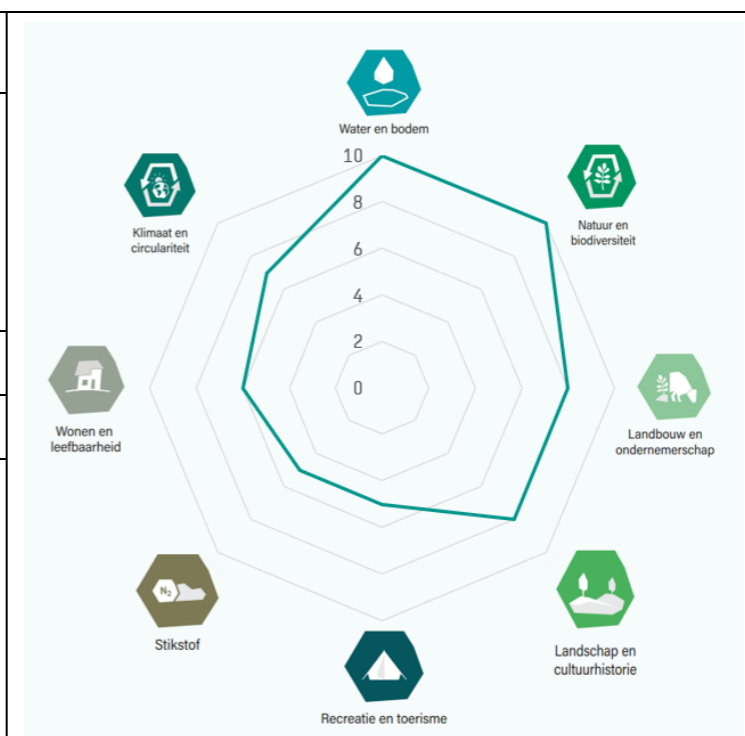

12. Cluster Uitvoeringsprojecten Beerzedal- Spoordonk			
Projectomschrijving en deelprojecten	Er lopen diverse initiatieven die bijdragen aan de ontwikkeling van een klimaatrobuust beekdal, in lijn met de Gebiedsvisie Spoordonk 2025. Om versnippering te voorkomen worden de knelpunten, kansen en bestaande initiatieven in het gebied geïnventariseerd en thematisch geclusterd. Beoogde deelprojecten zijn: 1. Beerzedal-Spoordonk, op de middellange termijn (2030), opgepakt door het waterschap, en 2. Het Watermolenlandschap, op korte termijn (2026 en 2027), opgepakt en verder uitgewerkt door de gemeente Oirschot.		
ALG-project	Nee.		
Deelgebied en locatie	Deelgebied D, Beerzedal/Spoordonk.		
Koppelproject(en)	Hermeandering Beerze/Smalwater.		
Doelbereik NDA en KRW	NDA 3, 5, 38 en 39, mogelijk ook 7. KRW - Waterkwaliteit, verdrogingsbestrijding, natuur, recreatie en landbouw.		<p>Projectintegraliteit in Themaweb</p>
Organisatie	Trekkers: Gemeente Oirschot, en bij uitvoering Waterschap De Dommel.		
Kosten			> 3 mln
Toelichting	Op termijn is er voor de uitvoering meer budget nodig, nader te bepalen.		
Financiering	Mogelijke cofinanciering vanuit gemeente Oirschot. Subsidie is gegeven vanuit LPN, maar deze loopt niet door vanwege een gebrek aan capaciteit bij het waterschap. Monitoren of financiering en capaciteit rond is.		
Start project		2027	
Doorlooptijd	Nog niet bekend		
Draagvlak			Voldoende
Toelichting	In principe kansrijke projecten, maar bestuurlijke prioriteitstelling heeft nog niet plaatsgevonden vanuit gemeente en waterschap. Derhalve nog onvoldoende capaciteit om het project op korte termijn te starten.		
Prioriteit		Middel	
Toelichting			

13. Groenblauwe inrichting Boxtel Noordwest	
Projectomschrijving en deelprojecten	Op basis van een gebiedsvisie wordt in Boxtel Noordwest gewerkt aan een robuuste landschapszone, waarbij bodem, water en landschap de basis vormen rondom nieuwe woonlocaties. Het project richt zich op natuur en omvat nieuwe en verbeterde ecologische verbindingzones (EVZ) bij Tongeren, Esch en Sparrenrijk–Kampina, inclusief faunatunnels. Rond woonlocaties komt groen (bos en heide), en het landelijk gebied krijgt een groenblauwe dooradering met bomenlanen, hagen, houtwallen en extra bos. Het herstel van de Kleine Aa wordt versneld. Waar mogelijk worden voormalige agrarische bedrijven getransformeerd, passend bij de gebiedsvisie.
ALG-project	Ja, deels.
Deelgebied en locatie	Deelgebied E, Boxtel Noordwest, verbinding Sparrenrijk – Kampina – Essche Stroom.
Koppelproject(en)	Beekherstel Essche Stroom, afronding hermeandering Beerze-Smalwater, EVZ opgave verbinding Kampina – Sparrenrijk en EVZ opgave Esch.
Doelbereik NDA en KRW	Doelbereik op natuur, landschap, water, klimaat, biodiversiteit, duurzame landbouw, recreatie.
Organisatie	Trekker: Gemeente Boxtel, Waterschap De Dommel, Brabants Landschap (Brabant Behaagt), Van Gogh Nationaal Park.
Kosten	> 3 mln
Toelichting	De kosten voor afwaardering en inrichting van de gronden voor de groenblauwe invulling (pijler natuur) worden geraamd op ruim 11 miljoen.
Financiering	Vanuit Boxtel Noordwest worden middelen ingezet voor landschappelijke kwaliteitsverbetering. Groenblauwe dooradering kan mogelijk deels via Stila of Brabant Behaagt worden gefinancierd. Voor de rest wordt nog financiering gezocht. Voor fase 1 zijn ALG-middelen aangevraagd.
Start project	2026
Doorlooptijd	>10 jaar
Draagvlak	Matig
Toelichting	De groenblauwe invulling hangt grotendeels af van de grondeigenaren en is gekoppeld aan woningbouw. Niet alle gebiedspartners steunen de wijze waarop deze stedelijke ontwikkeling plaatsvindt.
Prioriteit	Middel
Toelichting	Realisatie van de groenblauwe invulling van het gebied heeft voor de gemeente hoge prioriteit. Prioriteit voor de overige gebiedspartners is wellicht lager.

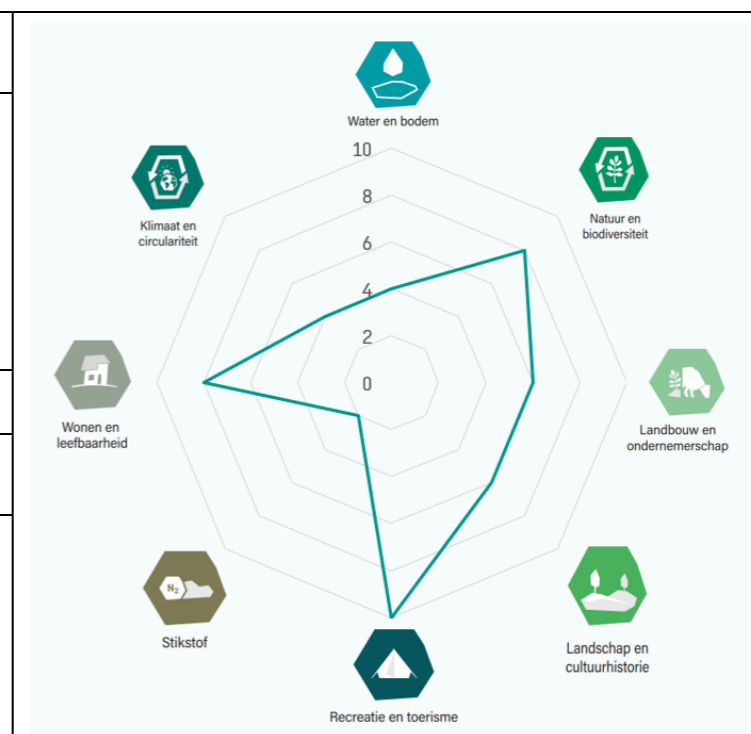
14. Ondersteuning bij groenblauwe dooradering – GGA-breed	
Projectomschrijving en deelprojecten	Verbinding van natuur door middel van groenblauwe zones ten behoeve van ontsnippering. Brabants Landschap is bezig met een GGA-breed plan. Deze groenblauwe dooradering zorgt voor verbeterde verbinding van natuur door aanleg van onder andere bomen, struiken, sloten en heggen door het landelijk gebied. Brabants Landschap heeft ervaring met het invullen van een loket-functie om ondersteuning te bieden bij de realisatie van groenblauwe dooradering door gemeenten. Dit is ook de opzet van dit project.
ALG-project	Ja.
Deelgebied en locatie	GGA-breed.
Koppelproject(en)	Blauwhoefse Loop, Boxtel Noordwest, Essche Stroom, Beerze-Smalwater, Landschapsecologische zone Oostflank
Doelbereik NDA en KRW	Projectintegraliteit in Themaweb
Organisatie	Trekker: Brabants Landschap, en alle betrokken gebiedspartners. Deze zullen initiatief nemen bij de planvorming en realisatie.
Kosten	1 mln – 3 mln
Toelichting	Totale begrootte kosten voor realisatie GBDA in GGA KOV. Deze begroting is gemaakt door BL en komt uit op ongeveer € 2,2 miljoen.
Financiering	Dit project wordt mogelijk ingediend voor ALG-middelen. Indien mogelijk: financiering vanuit budget voor ontsnippering van provincie Noord-Brabant.
Start project	2026
Doorlooptijd	2 – 5 jaar
Draagvlak	Goed
Toelichting	
Prioriteit	Middel
Toelichting	Belangrijk om financiële middelen te vinden voor het proces.

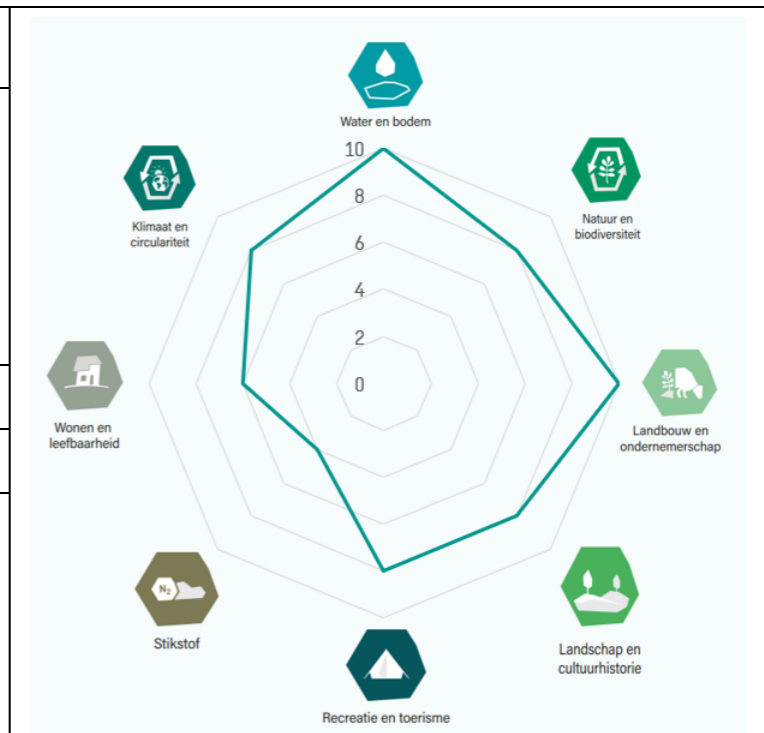
15. Ontsnippering van natuurgebieden	
Projectomschrijving en deelprojecten	Herstel en creëren van verbindingzones met andere beschermde natuur in de omgeving. Onder andere door afsluiting voor gemotoriseerd verkeer en aanleg van faunatunnels op concrete locaties aangewezen door de provincie, en het verkennen van de opname van onderhoud in regulier onderhoud van wegen. Dit is een GGA-breed project en wordt dus integraal (dat wil zeggen, provincie in samenwerking met gemeenten en individuele grondeigenaren) uitgevoerd. Het provinciaal ontsnipperingsbeleid zal hiervoor als leidraad dienen. EVZ-opgaven voor de Blauwhoefse Loop en Helvoirts Broek, faunapassages Beerze, Reusel en Rosep door verbreding A58 zijn hier onderdeel van, verdere deelprojecten worden te zijner tijd geïdentificeerd.
ALG-project	Nee.
Deelgebied en locatie	GGA-breed/per gemeente.
Koppelproject(en)	EVZ-opgaven Blauwhoefse Loop, Groenblauwe dooradering GGA-breed.
Doelbereik NDA en KRW	NDA 14.
Organisatie	Trekker: Provincie Noord-Brabant in samenwerking met individuele verantwoordelijke partijen van deelprojecten, deze zullen als trekker voor de deelprojecten optreden. Faunapassages bij verbreding A58 wordt getrokken door Rijkswaterstaat.
Kosten	> 3 mln
Toelichting	Als het project wordt gekoppeld aan regulier onderhoud van wegen moet dit worden afgestemd met gemeenten.
Financiering	Wordt gefinancierd door provinciaal budget voor ontsnippering van natuur.
Start project	2026
Doorlooptijd	>10 jaar
Draagvlak	Matig
Toelichting	
Prioriteit	Hoog
Toelichting	

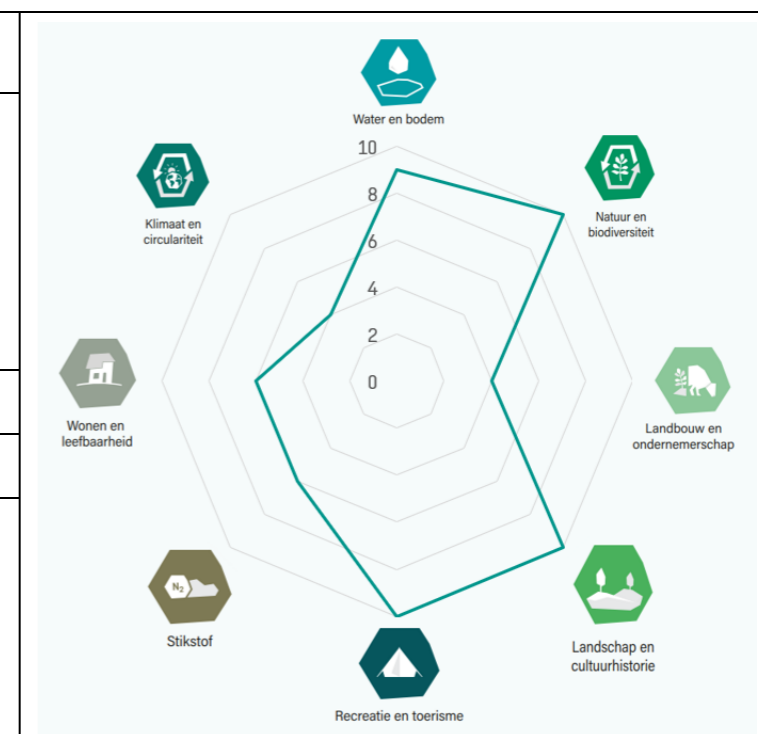
16. Zonering recreatie			
Projectomschrijving en deelprojecten	Zonering van recreatie in en om Natura2000 en andere natuurgebieden verkennen door gezamenlijk te onderzoeken of zonering kansrijk is en hoe deze vorm kan krijgen, afgestemd op recreatiedruk en kwetsbare natuur. De opgave is het landelijk gebied rondom de kwetsbare natuurgebieden meer aantrekkelijk en toegankelijk te maken. Het project schetst in deze fase welke ontwikkelingsmogelijkheden denkbaar zijn voor horeca, dag- en verblijfsrecreatieve voorzieningen. Voor uitwerking en uitwerking van mogelijke maatregelen wordt aansluiting gezocht met het project duurzame recreatie.		
ALG-project	Nee.		
Deelgebied en locatie	GGA-breed, vooral Oisterwijkse Vennen kampen met te hoge recreatiedruk. Voor de Kampina is het van belang de recreatiedruk op het huidige peil te houden.		
Koppelproject(en)	Duurzame recreatie.		
Doelbereik NDA en KRW	NDA 42, 52, 53, 59e en 63.		
Organisatie	Trekker: Werkgroep recreatie GGA.		
Kosten		500k – 1 mln	
Toelichting			
Financiering	Gemeenten, nog nader uitwerken.		
Start project		2027	2028
Doorlooptijd			2 – 5 jaar
Draagvlak			
Toelichting	Bij gemeenten, TBO's en brancheorganisaties is draagvlak om met dit onderwerp aan de slag te gaan. Voor individuele (recreatie)bedrijven kan de impact groot zijn, dat vraagt om een zorgvuldige en goeddoordachte aanpak.		
Prioriteit			
Toelichting			

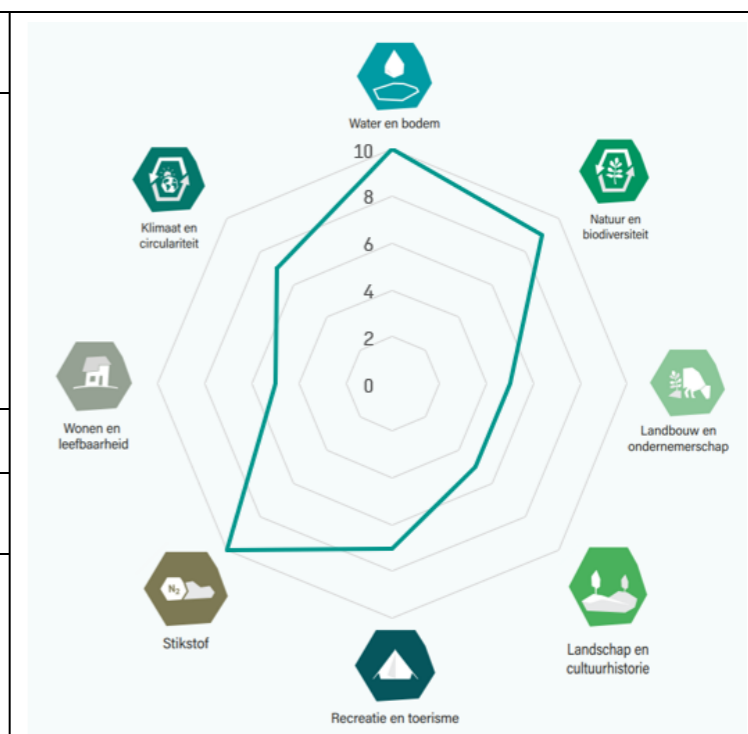
17. Pilot Brabants Versailles	
Projectomschrijving en deelprojecten	Deelproject van de Landschapsecologische Zone Oostflank, ingediend voor de GGA Loonse en Drunense Duinen, ALG en NNB. In de GGA's Kampina & Oisterwijkse Vennen en de Loonse en Drunense Duinen ligt een cluster boomkwekerijen. Dit project richt zich op het ontwikkelen van kwekerijlandschappen tot recreatief waardevolle gebieden, door ze te integreren in grotere kwekerijkamers en vorm te geven met aandacht voor biodiversiteit, water, klimaat en natuurverbindingen. Het sluit aan bij en werkt samen met initiatieven zoals de pilot Groenblauwe Dooradering Van Gogh Nationaal Park, Brabant Behaagt, Aantrekkelijk Landschap en groene dooradering op kavelgrenzen.
ALG-project	Ingediend via GGA Loonse en Drunense Duinen.
Deelgebied en locatie	Deelgebieden A en E, meerdere locaties tussen Loonse en Drunense Duinen en Kampina.
Koppelproject(en)	
Doelbereik NDA en KRW	NDA 63, mogelijk 3.
Organisatie	Trekkers: ZLTO/Treeport, Gemeenten Tilburg en Oisterwijk , eventueel met Brabants Landschap. Onder de vlag van Van Gogh Nationaal Park.
Kosten	> 3 mln
Toelichting	Voor GGA's Loonse en Drunense Duinen en Kampina en Oisterwijkse Vennen is er samen € 5 à 6 miljoen nodig (onderlinge verdeling is nog niet bekend).
Financiering	Dit project is ingediend voor ALG-middelen bij de GGA Loonse en Drunense Duinen. Deels is een bijdrage vanuit gemeente Tilburg.
Start project	2026
Doorlooptijd	5 – 10 jaar
Draagvlak	Voldoende
Toelichting	
Prioriteit	Hoog
Toelichting	

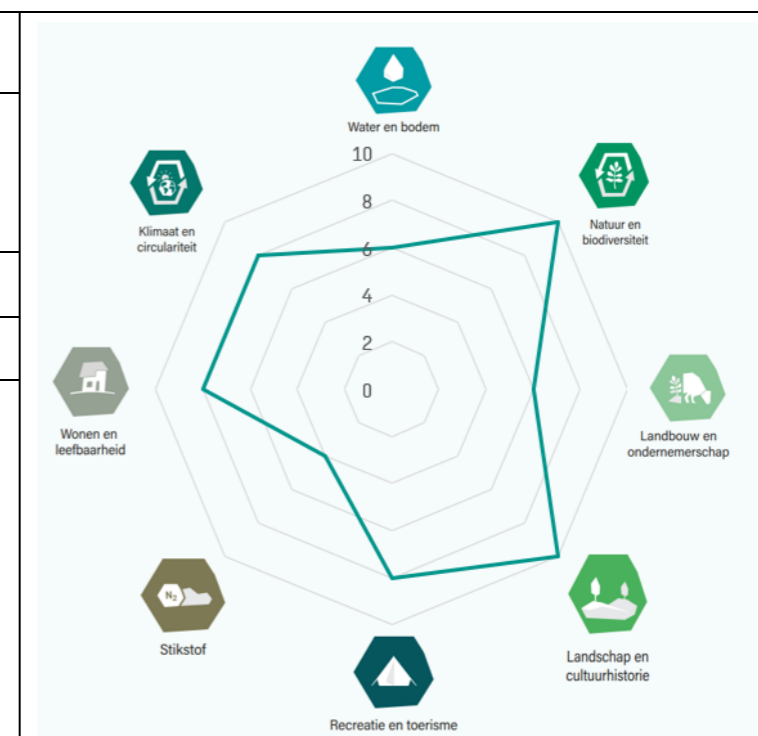
18. EVZ-opgave Blauwhoefse Loop	
Projectomschrijving en deelprojecten	Ecologische verbinding van de Blauwhoefse Loop verbeteren ten behoeve van ontsnippering. De ecologische verbindingzones zijn een cruciale bouwsteen voor het bewerkstelligen van het Natuur Netwerk Brabant en de ontsnippering van natuur in het gebied. Door groene verbindingen tussen natuurgebieden te creëren kan er uitwisseling tussen dieren en planten plaats vinden waardoor de natuur veerkrachtiger wordt. Daarnaast maken ze het landschap afwisselender en aantrekkelijker voor de mens en worden ze vaak met fiets- en wandelpaden voorzien. Concrete invulling van dit project volgt.
ALG-project	Nee.
Deelgebied en locatie	Deelgebied E, bovenloop van de Dommel bij kasteel Stapelen.
Koppelproject(en)	Ontsnippering van natuur en andere groen(blauwe) dooradering en groene verbindingprojecten.
Doelbereik NDA en KRW	Beekherstel, hermeandering, Ecologische Verbindings Zones hebben prioriteit (+/- 25 meter). KRW - s/5.
Organisatie	Gemeente Boxtel maakt het plan en dient dit in bij Waterschap De Dommel. Mede op basis hiervan wordt de rol van het waterschap intern bepaald.
Kosten	1 mln – 3 mln
Toelichting	Grondaankoop speelt hier een belangrijke rol in.
Financiering	Wordt gefinancierd door provinciaal budget voor ontsnippering natuur.
Start project	2028
Doorlooptijd	5 – 10 jaar
Draagvlak	Goed
Toelichting	Draagvlak is zwak onder ondernemers, matig bij waterschap de Dommel en goed bij de provincie Noord-Brabant en gemeente Boxtel.
Prioriteit	Hoog
Toelichting	

19. Aantalsreductie van ganzen in vennen	
Projectomschrijving en deelprojecten	Uitvoering van Natuur Doel Analyse maatregel 24: Reductie van aantallen ganzen GGA-breed. Ganzen kunnen schade veroorzaken aan flora en fauna, door plaatselijke overbegrazing van rietland en andere vegetaties of door eutrofiëring van oevers of wateren met mest. Eutrofiëring van water draagt ook bij aan het ontwikkelen van blauwalg. Voor de reductie van aantallen ganzen binnen (en buiten) N2000 geldt provinciaal beleid dat vastgelegd is in het Fauna beheerplan Noord-Brabant ² . Veelal blijkt voor (zeer) zwak gebufferde vennen echter dat de 'reguliere' maatregelen niet voldoende effectief zijn en zal er aanvullend beheer plaats moeten vinden. Mogelijkheden hiertoe worden door provincie nader verkend.
ALG-project	
Deelgebied en locatie	Vooral in deelgebieden A, B en C, maar ganzen in vennen komen overal binnen (en buiten) Natura 2000-gebied voor.
Koppelproject(en)	
Doelbereik NDA en KRW	NDA 24
Organisatie	Brabants Landschap, Faunabeheereenheid Noord-Brabant, provincie Noord-Brabant, Natuurmonumenten, ZLTO en BPG.
Kosten	
Toelichting	
Financiering	
Start project	
Doorlooptijd	
Draagvlak	
Toelichting	
Prioriteit	Hoog
Toelichting	

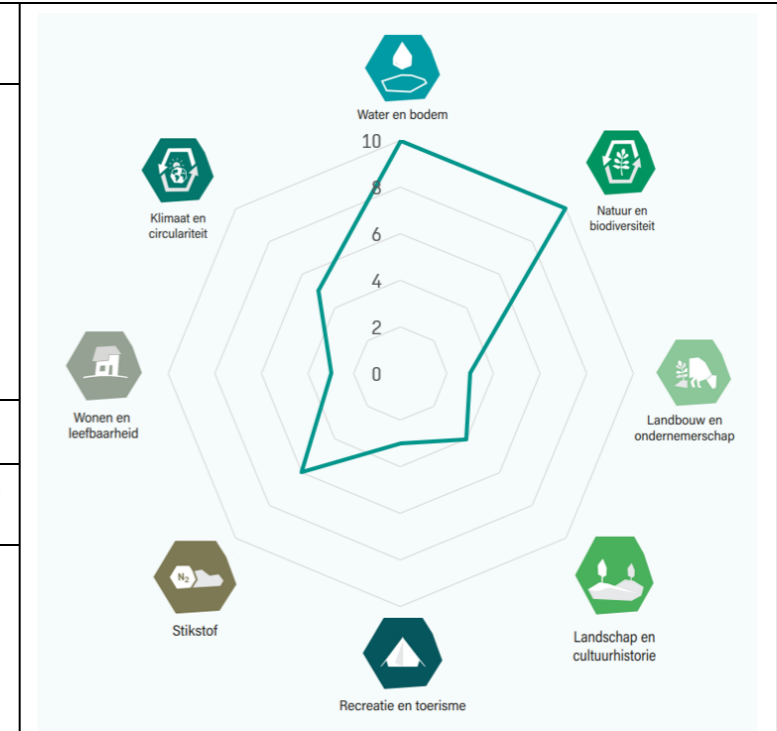

20. Pilot basiskwaliteit natuur	
Projectomschrijving en deelprojecten	De pilot Basiskwaliteit Natuur test hoe basisvoorwaarden voor natuur hersteld kunnen worden buiten Natura2000-gebieden. Deze maatregelen zijn gericht op algemene soorten om natuurwaarden te versterken. Het doel is om praktische richtlijnen voor duurzaam natuurherstel te identificeren zodat deze breder ingezet kunnen worden om het GGA-gebied.
ALG-project	Nee.
Deelgebied en locatie	Deelgebied A.
Koppelproject(en)	Landschapsecologische Zone Oostflank, Brabants Versailles en groenblauwe dooradering.
Doelbereik NDA en KRW	Groenblauwe dooradering en verbeteren biologische waterkwaliteit.
Organisatie	Trekker: Gemeente Oisterwijk , met biodiversiteitsteams.
Kosten	
Toelichting	Nog niet bekend.
Financiering	Financiering vanuit gemeente Oisterwijk en mogelijk vanuit het landelijke programma <i>'Meet je landschap'</i> .
Start project	2026
Doorlooptijd	
Draagvlak	Voldoende
Toelichting	
Prioriteit	Middel
Toelichting	

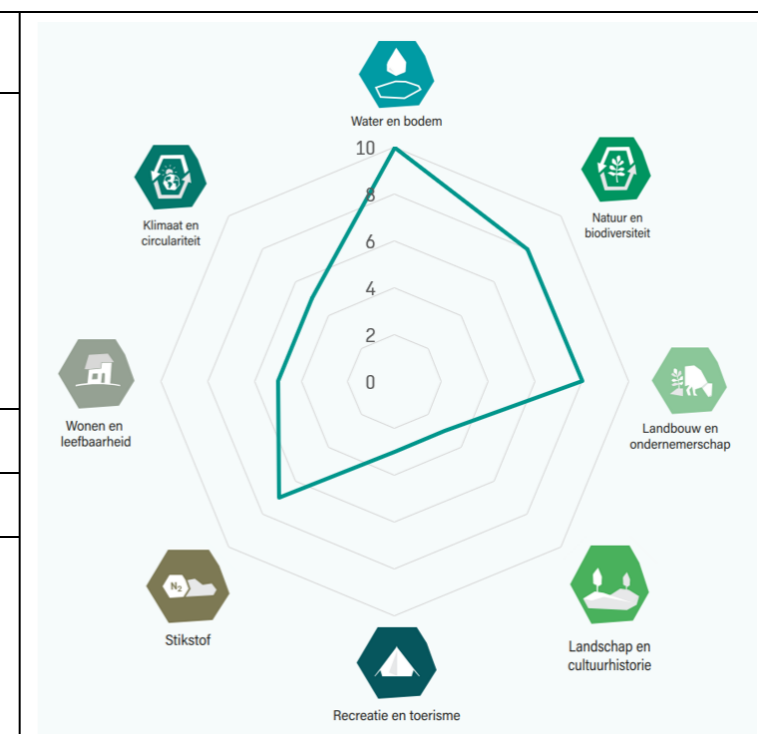

21. Opstellen programma behoud- en uitbreidingsdoelstellingen	
Projectomschrijving en deelprojecten	NDA 28: Onderzoek naar kwaliteit en omvang van de Blauwgraslanden in het GGA-gebied. Omvang van het habitat is noodzakelijk voor behoud van dit landschap en oppervlakte is afgenomen. NDA 32: onderzoek naar behoud oppervlakte en verbetering van de galigaanmoerassen. Galigaanmoeras heeft zich uitgebreid ten koste van andere habitattypen, dus geen verdere uitbreiding als doel. NDA 37c: onderzoek naar behoud oppervlakte en verbetering van de hoogveenbossen Moddervelden. Behoud van dit habitat is voldoende, verdere uitbreidingsmogelijkheden zijn beperkt. Na één tot twee jaar wordt er gekeken wat vervolgstappen kunnen zijn op basis van deze habitatsonderzoeken.
ALG-project	Nee.
Deelgebied en locatie	GGA-breed. Deelgebied D (NDA 28). Met name rond Banisveld en de landbouwgebieden ten zuiden van de Kampina (NDA 32), rondom hoogveengebieden (NDA 37c).
Koppelproject(en)	Onderzoeksresultaten zijn verwacht nuttig te zijn voor de gehele Kampina en leiden mogelijk tot maatregelen. Beter inzicht in koppelkansen moet nog verworven worden.
Doelbereik NDA en KRW	NDA 28, 32, 37c.
Organisatie	Trekker: Provincie Noord-Brabant. Uit resultaten van de onderzoeken blijkt welke vervolgmaatregelen er uit voortvloeien voor GGA-partners.
Kosten	500k – 1 mln
Toelichting	Per onderzoek is er tussen de € 100k-500k nodig. Uit resultaten van de onderzoeken blijkt welke vervolgmaatregelen en financiën noodzakelijk zijn.
Financiering	Provincie Noord-Brabant.
Start project	2026
Doorlooptijd	1 – 2 jaar
Draagvlak	Voldoende
Toelichting	
Prioriteit	Middel
Toelichting	

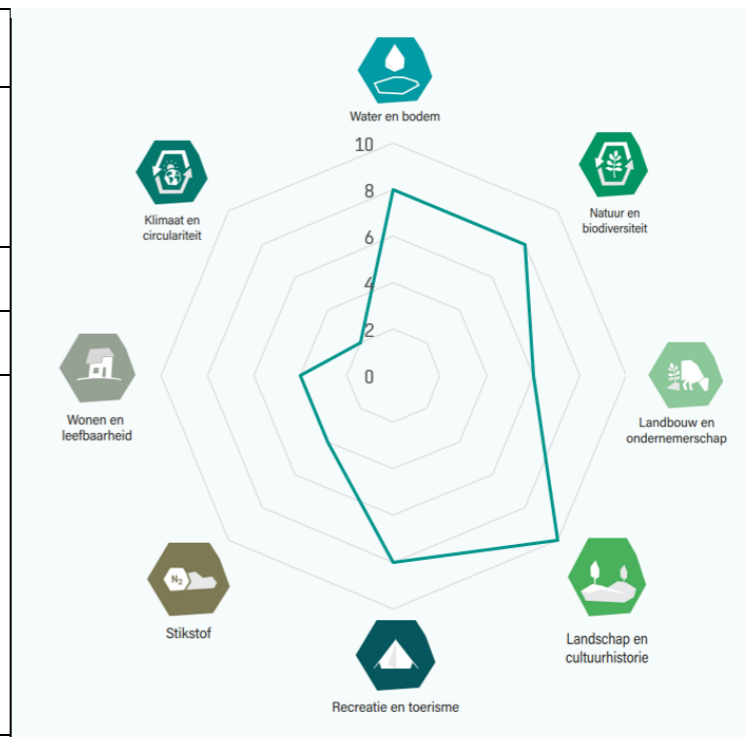

Projectintegraliteit in Themaweb

22. Landschap Ecologische Systeem Analyse en visievorming deelgebieden	
Projectomschrijving en deelprojecten	Voor de deelgebieden (A t/m E) is nog geen LESA uitgevoerd, de Ecologische Autoriteit heeft dit tijdens de NDA geadviseerd. Per stroomgebied/deelsysteem wordt een eigen LESA uitgevoerd. De LESA is opgenomen in de Watervisie van provincie Noord-Brabant en Waterschap De Dommel en is tevens uitgewerkt in omgevingsplannen van betreffende gemeenten. De LESA's bieden fundering voor de Watervisie van provincie Noord-Brabant en Waterschap De Dommel, omgevingsplannen van gemeenten en uitwerking van het overgangsgebiedenbeleid van provincie Noord-Brabant. De LESA's bieden een noodzakelijke basis om deelgebiedsvisionen en het nieuwe Natura 2000-beheerplan op te stellen.
ALG-project	Nee.
Deelgebied en locatie	GGA-breed.
Koppelproject(en)	Diverse.
Doelbereik NDA en KRW	NDA 4, 6, 17, 37b, 40a, 45, 46, 47, 48, 49 en 64.
Organisatie	Trekker: Provincie Noord-Brabant, Waterschap De Dommel, TBO's (Natuurmonumenten, Brabants Landschap en BPG), Brabants Water. Alle gebiedspartners.
Kosten	100k – 500k
Toelichting	Op basis van de LESA's en gebiedsvisionen kunnen aanvullende uitvoeringsprojecten worden geformuleerd.
Financiering	Provincie Noord-Brabant.
Start project	2026
Doorlooptijd	1 – 2 jaar
Draagvlak	Goed
Toelichting	
Prioriteit	Hoog
Toelichting	

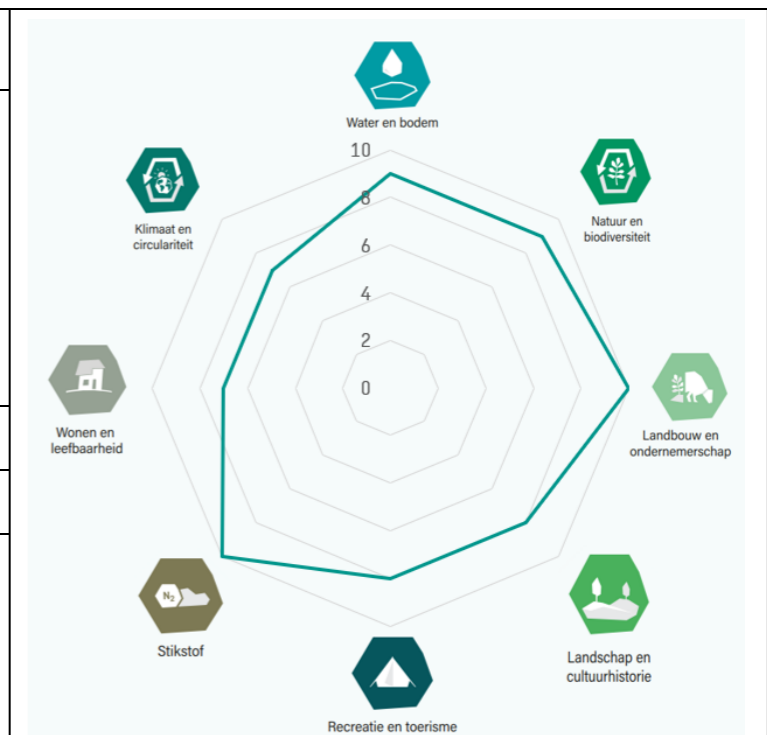
23. Visievorming landschap Lennisheuvel			
Projectomschrijving en deelprojecten	Herinrichting landschap tussen Lennisheuvel en de Kampina. De gemeente Boxtel heeft hierbij ruimte gegeven aan het dorp Lennisheuvel en omringend buitengebied, om zelf een visie te maken. Hier horen ook het Beerzedal en de aansluiting met de Kampina bij. Voorstel is om dit samen met de visievorming voor Beerze op te pakken.		
ALG-project	Nee.		
Deelgebied en locatie	Deelgebied E, Boxtel ten zuiden van het spoor en wellicht ook een stuk van Oirschot.		
Koppelproject(en)	Kansen voor afstemming met hermeandering Beerze/Smalwater en opstellen LESA's.		
Doelbereik NDA en KRW	Nader te bepalen.		
Organisatie	Trekkers: Gemeente Boxtel, dorp Lennisheuvel.		
Kosten		100k – 500k	
Toelichting	Op basis van de visie kunnen uitvoeringsprojecten worden gedefinieerd.		
Financiering	Gemeente Boxtel. Daarnaast is externe financiering nodig.		
Start project			2028
Doorlooptijd		1 – 2 jaar	
Draagvlak			Voldoende
Toelichting			
Prioriteit	Laag		
Toelichting	Mogelijk dat de LESA's hierin al voorzien.		

24. Verkenning integrale opgaven boeren Luissel	
Projectomschrijving en deelprojecten	Gezamenlijke verkenning met agrarische ondernemers naar mogelijke (koppel)kansen en duurzame landbouw. Het betreft een verkenning van de ondernemers naar de kansen om hun bedrijfsvoering te verduurzamen in combinatie met de overige opgaven in het gebied (natuur, landschap, water, stikstof), de zogenaamde koppelkansen. Doel is om een meerjarige praktijkgerichte 'Proeftuin duurzame landbouw rondom Luissel' mogelijk te maken.
ALG-project	Nee.
Deelgebied en locatie	Deelgebied E, bij Luissel.
Koppelproject(en)	Beekherstel Essche Stroom.
Doelbereik NDA en KRW	Doelbereik op het verduurzamen van de landbouw, het versterken van natuur en landschap en het verbeteren van de waterkwaliteit en waterbergend vermogen.
Organisatie	Trekker: Gemeente Boxtel , agrarische ondernemers in het gebied, provincie Noord-Brabant, TBO's zoals Natuurmonumenten
Kosten	< 100k
Toelichting	Voor deze verkenningsfase zijn de kosten beperkt. Voor een vervolg moet een kostenraming gemaakt worden op basis van een van plan aanpak.
Financiering	
Start project	2026
Doorlooptijd	1 – 2 jaar
Draagvlak	Goed
Toelichting	Bij alle partijen lijkt er draagvlak te zijn.
Prioriteit	Hoog
Toelichting	Energie in het gebied is nu hoog.

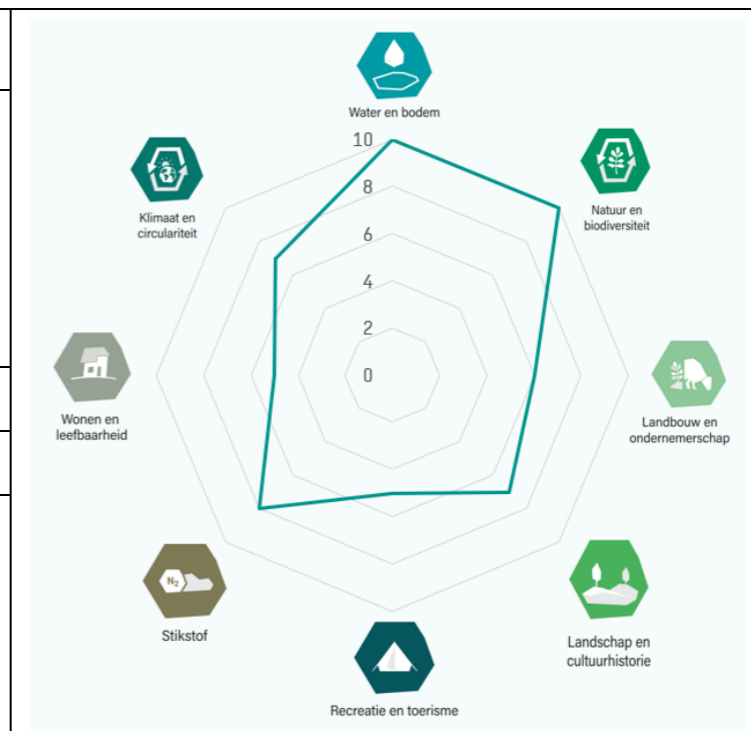
25. Faciliteren transitie landbouw	
Projectomschrijving en deelprojecten	Omdat landbouw een belangrijke pijler onder de GGA is, is het belangrijk dat we weten hoe de landbouwstructuur in de Kampina eruit ziet, welke richting deze zich idealiter zou kunnen ontwikkelen, en hoe de benodigde ruimte voor deze landbouw zich verhoudt tot andere ruimteclaims. In fase 1 onderzoeken we hoe de bestaande landbouwstructuur er uit ziet. In fase 2 brengen we kansen voor ontwikkeling van de landbouw in beeld met bijbehorende ruimtelijke randvoorwaarden. In fase 3 analyseren we beleidsvoornemens en andere ruimteclaims waaronder natuurontwikkeling, water, energie, wonen, en infrastructuur. Tot slot wordt in fase 4 afgewogen hoe de landbouwsector zich (ruimtelijk) kan ontwikkelen.
ALG-project	Nee.
Deelgebied en locatie	GGA-breed.
Koppelproject(en)	Mogelijke koppelkansen met de verkenning integrale opgaven boeren Luissel.
Doelbereik NDA en KRW	Verscheidene kansen, onder andere NDA 10, 14, 16. KRW
Organisatie	Trekker: ZLTO , provincie Noord-Brabant, alle gebiedspartners.
Kosten	100k – 500k
Toelichting	Onderzoek en analyse wordt op ongeveer 150k tot 200k begroot. Kosten van uitvoering van maatregelen zijn afhankelijk van de resultaten. Provincie werkt momenteel al aan een impactanalyse van de landbouwstructuur. Bij de opstart van het project zal gekeken worden hoe beide initiatieven op elkaar afgestemd kunnen worden
Financiering	Provincie Noord-Brabant
Start project	2026
Doorlooptijd	1 – 2 jaar
Draagvlak	Goed
Toelichting	Zowel agrarische ondernemers als de gebiedspartners zijn gebaat bij en hebben behoefte aan toekomstperspectief voor de landbouw.
Prioriteit	Hoog
Toelichting	Integraal plan en faciliteren van de landbouwtransitie zijn prioritaire onderwerpen voor de gehele GGA Kampina en Oisterwijkse Vennen.

26. Modelleren en verkenning stroomgebied Rosep

Projectomschrijving en deelprojecten	<p>In het kader van gebiedsproces Rozephoeve worden geen maatregelen getroffen voor de verhoging van het peil in de Rosep. Er zijn nog te grote onzekerheden over effecten buiten het natuurgebied Kampina. Met dit onderzoeksproject wordt inzicht verkregen in de mogelijkheden voor het vasthouden en bergen van water in het Moergestels Broek, een groot natuurgebied in het bovenstroomse deel van het stroomgebied van de Rosep. Het doel is daarmee piekafvoeren te verkleinen. In het gebiedsproces Rozephoeve is een oppervlaktewatermodel gemaakt, waarmee de bovenstroomse effecten zijn berekend. Er is een grondwatermodel van het Moergestels Broek en omgeving noodzakelijk om bovenstaand inzicht te verkrijgen.</p>			
ALG-project	<p>Nee</p>			
Deelgebied en locatie	<p>Deelgebied C, bovenstrooms deel van de Rosep: van Moergestels Broek tot en met Landgoed de Rozephoeve.</p>			
Koppelproject(en)	<p>Gebiedsontwikkeling Rozephoeve.</p>			
Doelbereik NDA en KRW	<p>Kansen voor verder hydrologisch herstel en verbetering waterkwaliteit</p>			Projectintegraliteit in Themaweb
Organisatie	<p>Trekker: Natuurmonumenten</p>			
Kosten	<p>< 100k</p>			
Toelichting				
Financiering				
Start project	<p>2026</p>	<p>2027</p>		
Doorlooptijd	<p>< 1 jaar</p>			
Draagvlak				<p>Goed</p>
Toelichting	<p>De analyse is belangrijk om de gehele opgave van natuurdoelen, KRW en watertransitie in beeld te brengen, tegelijk met de andere maatregelen in het proces Rozephoeve, zodat duidelijkheid kan worden gegeven over toekomstig landgebruik.</p>			
Prioriteit			<p>Hoog</p>	
Toelichting	<p>Voor het behalen van natuurdoelen in Kampina is peilverhoging in de Rosep essentieel, door te weinig inzicht is deze maatregel tijdelijk geparkeerd. Belangrijke analyse voor nu nog ontbrekende maar wel gewenste maatregelen in proces Rozephoeve/Kampina</p>			

27. Opstellen monitoringsprogramma	
Projectomschrijving en deelprojecten	Opstellen van een monitoringsprogramma om doelbereik en effecten van uitgevoerde maatregelen in beeld te brengen voor Natura2000. Deze moet zowel bruikbaar zijn voor korte, middellange als lange termijn. Actuele gegevens zijn essentieel om te vergelijken met oudere gegevens om aan te tonen hoe het Natura2000 gebied ervoor staat, wat de oorzaken van trends of knelpunten zijn en welke (positieve) effecten maatregelen gehad hebben of nog gaan hebben. Dit project vormt de basis voor de monitoring van de GGA-opgave Natuur en Biodiversiteit in het overkoepelende monitoringsprogramma.
ALG-project	Nee.
Deelgebied en locatie	GGA-breed.
Koppelproject(en)	Landschapsecologische Systeem Analyse
Doelbereik NDA en KRW	NDA 22a, 45, 57, 59, 62
Organisatie	Trekker: Provincie Noord-Brabant , Waterschap De Dommel, TBO's (Natuurmonumenten, Brabants Landschap en BPG). Alle gebiedspartners.
Kosten	100k – 500k
Toelichting	Op basis van (uitkomsten van) het monitoringsprogramma kunnen aanvullende monitoringsprojecten worden geformuleerd.
Financiering	Provincie Noord-Brabant
Start project	2026
Doorlooptijd	>10 jaar
Draagvlak	Goed
Toelichting	
Prioriteit	Hoog
Toelichting	Inzicht in effectiviteit van getroffen maatregelen op Natura2000 draagt bij aan 'Brabant van het slot' halen

28. Gebiedsontwikkeling Achterste Stroom / Reusel - fase 2	
Projectomschrijving en deelprojecten	In fase 1 is een inrichtingsschets opgesteld voor het gebied rondom de beek van de Achterste Stroom/ Reusel. Deelprojecten die hieruit voortvloeien voor fase 2 zijn: 1. Hydrologisch onderzoek beekherstel 2. Uitvoering beekherstel Achterste Stroom/ Reusel incl realisatie EVZ 3. Dempen/verdiepen Braakloop incl. realisatie NNN 4. Realisatie NNN bij landgoederen Hooge Braaken en Nieuw Reuseldal 5. Realisatie NNN enclaves tussen Tilburgseweg en A58
ALG-project	Wellicht indien uitvoering voor 2032 mogelijk is.
Deelgebied en locatie	Deelgebied B.
Koppelproject(en)	Gebiedsontwikkeling Achterste Stroom/ Reusel: fase 1.
Doelbereik NDA en KRW	NDA 5, 9, 10, 39, 63 en KRW waterkwaliteit en verdrogingsbestrijding
Organisatie	Provincie Noord-Brabant, Waterschap De Dommel, gemeente Oisterwijk, Brabants Landschap, Brabants Particulier Grondbezit
Kosten	> 3 mln
Toelichting	Indicatieve inschatting totale kosten is € 8 miljoen.
Financiering	Wellicht ALG middelen en reguliere middelen beekherstel, EVZ en realisatie NNN.
Start project	2030-2035
Doorlooptijd	5 – 10 jaar
Draagvlak	Voldoende
Toelichting	
Prioriteit	Hoog
Toelichting	

Projectintegraliteit in Themaweb

6. Stroomschema projecten

Projecten	Planning					
	2026	2027	2028	2029	2030-2035	
1. Gebiedsontwikkeling Rozephoeve						Verkenning
2. Gebiedsontwikkeling Achterste Stroom/Reusel - fase 1						Planvorming
3. Hermeandering en beekherstel Essche Stroom/Bruggelaar						Realisering
4. Landschapsecologische zone Oostflank						
5. Verzamelproject Voorste stroom						
6. Vispassages Reusel/Achterste stroom						
7. Waterberging de Gijzelaar						
8. Natuurverbinding Kampina en Oisterwijkse Vennen						
9. Robuuste verbinding Kampina – Banisveld – Mortelen						
10. Duurzame recreatie						
11. Verkenning hermeandering Beerze/Smalwater						
12. Cluster uitvoeringsprojecten Beerzedal-Spoordonk						
13. Groenblauwe inrichting Boxtel Noordwest						
14. Ondersteuning bij groenblauwe dooradering						
15. Ontsnippering van natuurgebieden						
16. Zonering recreatie						
17. Pilot Brabants Versailles						
18. EVZ-opgave Blauwhoefse Loop						
19. Aantalsreductie van ganzen in vennen						
20. Pilot Basiskwaliteit Natuur						
21. Opstellen programma behoud- en uitbreidingsdoelstellingen						
22. Landschap Ecologische Systeem Analyse en visievorming deelgebieden						
23. Visievorming landschap Lennisheuvel						
24. Verkennig integrale opgaven boeren Luissel						
25. Faciliteren transitie landbouw						
26. Modelleren en verkenning stroomgebied Rosep						
27. Opstellen monitoringsprogramma						
28. Gebiedsontwikkeling Achterste Stroom/Reusel - fase 2						

7. Organisatie van de uitvoering

Dit Uitvoeringsprogramma geeft de doorkijk op noodzakelijke projecten op de korte en langere termijn. De projecten zijn nodig om de gezamenlijke opgaven, zoals verwoord in het Koersdocument, vorm te geven. Vanuit de gebiedspartners zijn zorgpunten geformuleerd die realisatie van de gebiedsdoelen mogelijk negatief beïnvloeden. Belangrijke zorgen liggen bij beschikbare (financiële) middelen, inzet van instrumenten, beschikbaarheid van grond en capaciteit voor uitvoering van projecten. Beleidsmatige onzekerheid en (landelijke) politieke ontwikkelingen maken het extra lastig om toekomstvast te plannen. Daarbij komt dat met het Uitvoeringsprogramma, net als het Koersdocument, wordt ingestemd en deze niet wordt vastgesteld. Hierdoor is er een risico dat opdrachten en verantwoordelijkheden niet landen in de na de verkiezingen te vormen colleges.

Bij de projecten ligt de uitdaging in het nemen van eigenaarschap en trekkerschap. Het vergroten van eigenaarschap bij de gebiedspartners en het beschikbaar stellen van capaciteit en het innemen van een leidende rol door projecttrekkers vormen, naast een heldere overlegstructuur, cruciale voorwaarden voor succes.

Overlegstructuur

De overlegstructuur van GGA Kampina en Oisterwijkse Vennen bestaat uit drie lagen (zie figuur 3). Deze structuur is een voortzetting van de huidige samenwerking. Zij zorgt voor duidelijke verantwoordelijkheden en efficiënte besluitvorming.

De **stuurgroep** (of bestuurlijk overleg), gevormd door bestuurders van de betrokken gebiedspartners en met een onafhankelijk voorzitter, bepaalt de strategische lijn. Zij neemt besluiten over de GGA en vormt de escalatielijn voor discussies die niet binnen de projecten beslecht kunnen worden. Knelpunten die de uitvoering van projecten in de weg staan, worden bij de stuurgroep geadresseerd. Daarnaast neemt de stuurgroep bij de uitvoering een toetsende rol op zich, waarin de voortgang van projecten en monitoring van doelbereik ter sprake komen. In beginsel komt de stuurgroep vier keer per jaar bijeen.

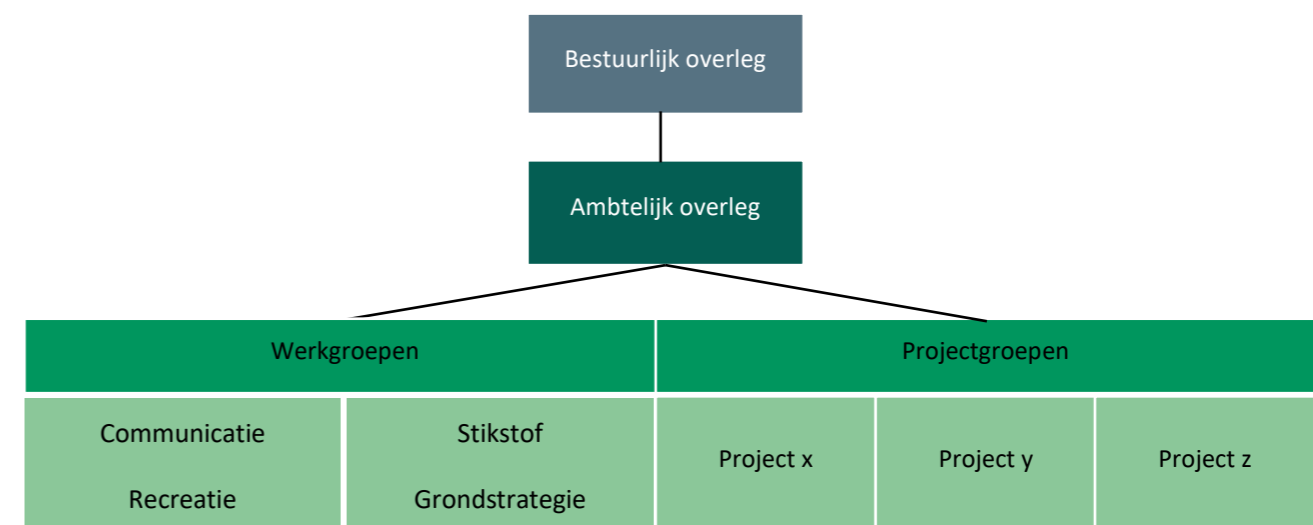
De **ambtelijke begeleidingsgroep** (of ambtelijk overleg), gevormd door de ambtelijke vertegenwoordigers van de gebiedspartners en met de gebiedsmanager als onafhankelijk voorzitter, stemt operationele zaken af en bereidt bestuurlijk overleg voor. Zij bespreekt de voortgang van de

uitvoeringsprojecten, maakt de vertaalslag van nieuwe (beleids)ontwikkelingen naar het Koersdocument en Uitvoeringsprogramma, komt tot een monitorprogramma voor realisatie van de acht gebiedsdoelen en doet voorstellen voor een periodieke update van het Uitvoeringsprogramma. In beginsel komt de ambtelijke begeleidingsgroep zeven keer per jaar bijeen: vier keer in een online overleg om het bestuurlijk overleg voor te bereiden en drie keer in een fysieke werkbijeenkomst om diepgang op onderwerpen te bereiken.

Daarnaast werken inhoudelijke experts van de gebiedspartners samen in werkgroepen. De werkgroepen zijn gevormd rondom specifieke gebiedsbrede thema's zoals recreatie, stikstof, grondstrategie(plan) en communicatie. Zij signaleren knelpunten en kansen, doen voorstellen en rapporteren hierover aan het ambtelijk overleg.

Realisatiemanager

De realisatiemanager coördineert vanuit de provincie Noord-Brabant de financiering van projecten die bij het ALG-programma zijn ingediend. De realisatiemanager beoordeelt de aanvragen op de gestelde criteria en begeleidt projecttrekkers in het aanvraagtraject.

Figuur 7-2 Overlegstructuur GGA KOV

Gebiedsmanager

De onafhankelijk gebiedsmanager regisseert en coördineert het gebiedsproces GGA Kampina en Oisterwijkse Vennen. De manager heeft als taak dat gebiedspartners in verbinding blijven met elkaar om samen te werken aan de realisatie van de gebiedsdoelen en de uitvoering van de projecten. De gebiedsmanager spreekt de projecttrekkers aan op de voortgang en invulling van hun projecten, zo mogelijk kan ondersteuning worden geboden bij het verkennen van oplossingen voor gecompliceerde vraagstukken. Samen met de partners monitort de gebiedsmanager op de voortgang van de uitvoering en actualisering van het Uitvoeringsprogramma. Een 'voortgangkaart' kan hier dienstbaar bij zijn. Vanuit voorgaande verantwoordelijkheid organiseert de manager de ambtelijk en bestuurlijk overleggen met de gebiedspartners en bijeenkomsten van de werkgroepen. Daarnaast voert de manager (bilateraal) overleg met gebiedspartners, waarbij het blijvend werken en handelen in lijn van het Koersdocument en het Uitvoeringsprogramma het uitgangspunt vormen. De gebiedsmanager geeft sturing en, samen met de communicatiemedewerker, mede invulling aan participatie en communicatie met ondernemers en inwoners.

Dit alles met een scherp oog voor relevante ontwikkelingen in (nationaal) beleid en wet- en regelgeving. Specifieke accenten voor 2026 voor de werkzaamheden van de gebiedsmanager zijn het samen met het ambtelijk overleg opstellen van een monitoringsplan en het uitwerken van een grondstrategie en –tafels door de werkgroep grondstrategie.

Projecttrekker en projectgroepen

Voor de uitvoering van de projecten worden projectgroepen geformeerd met elk een eigen projecttrekker als voorzitter. De projecttrekker zorgt voor voldoende financiële middelen en capaciteit van zichzelf en de betrokken projectpartners om het project uit te kunnen voeren. De projectgroepen staan aan de lat voor het gehele traject van voorbereiding, uitwerking tot en met realisatie van het project. Dit heeft ook betrekking op het verkrijgen van de benodigde financiering en draagvlak voor het project en de inzet van instrumentarium in het kader van de te voeren grondstrategie. De projectgroepen rapporteren aan het ambtelijk overleg. Een communicatie- en participatieparagraaf maakt onderdeel uit van het werkplan, deze is afgestemd met de werkgroep Communicatie. De projecttrekker legt verantwoording af aan eventuele projectfinanciers, dit is afhankelijk van de eisen die deze financiers stellen. Het verdient aanbeveling om bij de start van het project een projectconvenant af te sluiten, waarin doel, middelen, capaciteit en afspraken tussen de betreffende (gebieds)partijen worden vastgelegd. Ieder project is anders van aard en vraagt om een eigen juridische boring. De projecttrekker draagt zorg voor het juridisch borgen van de afspraken in het project en het doorlopen van het RO- en vergunningsproces.

Bij de doorvertaling naar maatregelen wordt expliciet gekeken hoe het project bij kan dragen aan elk van de acht gebiedsopgaven en hoe beheer en onderhoud worden georganiseerd. De trekker organiseert draagvlak voor het project en escaleert tijdig (via het ambtelijk overleg) naar de stuurgroep. Escalatie vindt plaats wanneer de projectpartners niet uit discussies komen of dat er anderszins belangrijke keuzes en knelpunten zijn die uitvoering en voortgang van het project in de weg kunnen

staan of in belangrijke mate kunnen bepalen. De projecttrekker legt verantwoording af aan het ambtelijk overleg en zij op haar beurt aan de stuurgroep.

Grondstrategie en grondtafels

Beschikbaarheid en gebruik van grond is een belangrijke sleutel voor de transitie van het gebied. In de werkgroep Grondstrategie wordt nagedacht hoe hieraan invulling te geven. Dit dient nog een vervolg te krijgen in de uitwerking van een grondstrategie(plan). Een divers instrumentarium kan daarbij worden ingezet, zoals: kavelruil, ruimtelijke ordening (Omgevingsplan), verduurzamen van de pachtgronden, Voorkeursrecht bij gemeenten of instrumenten zoals voorheen de 'Wilg'. Op lokaal niveau wordt in beeld gebracht welke grondposities op korte termijn en/of op langere termijn beschikbaar en inzetbaar zijn voor het gebiedsproces (de grondportefeuille). Via grondtafels kunnen partners elkaar informeren over vrijkomende gronden en gezamenlijk afstemmen hoe deze in te zetten en te beheren. Dit bevordert samenwerking en zorgt voor een efficiënte inzet van middelen binnen het gebiedsproces. Bij een aantal van de uitvoeringsprojecten die op korte termijn spelen en hoge prioriteit hebben kan op strategisch en/of operationeel niveau een grondtafel ingesteld worden, gedacht wordt aan: Achterste Stroom-Reusel, Natte Natuurparel De Mortelen – Scheeken, Bostel Noordwest en deelgebieden in de Oostflank. De desbetreffende projecttrekkers nemen hiervoor het initiatief.

Monitoring

Monitoring is essentieel om te sturen op het behalen van de acht gebiedsdoelstellingen. De verdere uitwerking van het monitoringprogramma vindt plaats in overleg met betrokken partijen. Het ambtelijk overleg is initiatiefnemer en de gebiedsmanager is trekker. De monitoring kan zowel op proces als op resultaat worden ingezet. Procesindicatoren zijn bijvoorbeeld gekoppeld aan de KRW- en NDA-maatregelen (welke en hoeveel zijn gerealiseerd). Resultaatindicatoren hebben bijvoorbeeld betrekking op stikstof (conform huidige wetgeving met AERIUS bepalen van de effecten van stikstofmaatregelen op de Kritische Depositiewaarde) en monitoring van recreantenstromen.

Communicatie en participatie

De fase van planuitwerking en de overgang naar uitvoering binnen de GGA Kampina en Oisterwijkse Vennen vraagt om een gerichte en op maat gemaakte aanpak van communicatie en participatie. Per project wordt door de trekker een communicatie- en participatieplan gemaakt, passend bij de complexiteit, de lokale situatie en de betrokken partijen. Daarbij is afgesproken dat de communicatie

en participatie aansluit bij de communicatie en de manier van werken van de Gebiedsgerichte Aanpak. De overkoepelende communicatie- en participatiestrategie geldt als leidraad voor alle projecten. Naast communicatie en participatie op projectbasis vindt ook op het niveau van de hele GGA communicatie en participatie plaats. Het communicatieplan geeft hier richting aan. Voor ondernemers en bewoners wordt er zoveel als mogelijk gewerkt met één loket. Hierbij is een door het gebied gedragen vertrouwenspersoon belangrijk. De werkgroep communicatie coördineert alle communicatieactiviteiten en draagt zorg voor de afstemming met andere GGA's.

Ondersteuningsnetwerk agrarisch ondernemers

Agrarisch ondernemers zijn nu bezig met hun toekomstperspectief, zowel stoppers als blijvers. Het ondersteuningsnetwerk helpt ondernemers en gemeenten bij de vraagstukken rondom bedrijfsomschakeling en stoppen. Daarbij fungeert het als een loket waarmee in vertrouwen gesprekken kunnen worden gevoerd.

8. Bijlage | Overzicht Natuurdoelanalyse Maatregelen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de NDA-maatregelen waaraan de projecten in het Uitvoeringsprogramma bijdragen. Voor verdere inhoudelijk toelichting zie de rapportage van de Natuurdoelanalyse voor Kampina en Oisterwijkse Vennen uit februari 2023.

Nr.	Soortmaatregel	Maatregel
NDA 1	Onderzoek	Verhogen waterpeil Rosep en beperken van afwatering van Rozephoeve.
NDA 3	Systeem (S)	Opheffen van knelpunten (stoppen bemaling, verwijderen van kades) in De Logt.
NDA 4	Systeem (S)	Beperkingen van grondwateronttrekkingen in een bufferzone om het Natura 2000-gebied.
NDA 5	Systeem (S)	Verhogen van het waterpeil in de spoor- en bermsloten.
NDA 6	Systeem (S)	Herstel van waterhuishouding voor natuur door kleinschaliger, hydrologische maatregelen zoals dempen van greppels/sloten, etc.
NDA 7	Systeem (S)	Verhogen van waterpeil Beerze.
NDA 9	Systeem (S)	Waterpeil verhogen in Reusel/Achterste stroom.
NDA 10	Systeem (S)	Beperken van de ontwatering door landbouwgebied. Mogelijk door uitbreiding van bos/natuur en/of dempen van sloten.
NDA 11	Systeem (S)	Waterpeil verhogen in de Voorste stroom.
NDA 12	Systeem (S)	Opheffen onderbemaling lager gelegen landbouwgronden ter hoogte van Rozephoeve.
NDA 13	Systeem (S)	Dempen van watergangen aan de oostkant van het Natura 2000-gebied.
NDA 14	Onderzoek en Systeem / patroon (S)	Landschappelijke bufferzone rond het Natura 2000-gebied, hierbij kan gedacht worden aan een meer natuurinclusieve landbouw met hogere grondwaterstanden en minder gebruik van bestrijdingsmiddelen en meststoffen.
NDA 15	Systeem (S)	Opheffen Bypass Rosep.
NDA 16	Systeem (S)	Verbetering waterkwaliteit beken. Met name uit bovenstrooms landbouwgebied is er inspoeling van meststoffen.
NDA 17	Onderzoek	Onderzoek mogelijkheden voor verhogen waterpeil Essche stroom. Aanvullend op reeds uitgevoerde projecten.
NDA 23	Proces	Aanleggen van heidecorridor van het Klokketorennen en omgeving naar de Kampina.

Nr.	Soortmaatregel	Maatregel
NDA 24	Proces	Aantalsreductie van ganzen in vennen
NDA 28	Onderzoek	Onderzoek naar mogelijkheden uitbreiding H6410 Blauwgraslanden
NDA 29	Proces/Onderzoek	Onderzoek meerwaarde omvormen wilgenbossen. Onderzoek moet uitwijzen welke natuurwaarden de voorkeur hebben om ontwikkeld te worden aan de Zuidkant van het Natura 2000-gebied.
NDA 30	Onderzoek	Onderzoek kansen en knelpunten veroorzaakt door greppels Smalbroeken
NDA 32	Onderzoek	Monitoring en onderzoek naar mogelijkheden voor uitbreiding van galigaanmoeras
NDA 33	Patroon (ob)	Periodiek beheer galigaanmoeras voor zover dit al niet gedaan wordt of als dit nodig is.
NDA 34	Patroon	Behoud van oude bosplaatsen.
NDA 36	Proces	Uitbreiden van H91D0 Hoogveenbossen.
NDA 37b	Proces	Afdammen van sloten.
NDA 37c	Onderzoek	Onderzoek behoud en verbetering + mogelijkheden hoogveenbossen Moddervelden.
NDA 38	Proces	Verschraling van de herkomstgebieden kwel van de Logtse velden. Dit levert mogelijkheden tot ontwikkeling van habitattypen.
NDA 39	Proces	Uitbreiden van H91E0C Beekbegeleidende bossen
NDA 40a	Proces	Verhogen van de waterpeilen, binnnen maar met name ook in de omgeving van het Natura 2000-gebied.
NDA 42	Patroon	Beperken verstoring broedgebieden dodaars door zonering.
NDA 43	Proces	Faciliteer met verbindingszones uitwisseling van populaties kamsalamander
NDA 44	Proces	Creëren van leefgebied voor de kamsalamander in het Rosepdal.

Nr.	Soortmaatregel	Maatregel
NDA 45	Patroon/onderzoek	Monitoren van permanente aanwezigheid van water in leefgebieden van gevlekte witsnuitlibel + onderzoek naar eisen voor duurzaam behoud van populatie
NDA 46	Onderzoek	Onderzoek eisen leefgebieden gestreepte waterroofkever en aanwezigheid en kansen in het Natura 2000-gebied.
NDA 47	Proces	Aanpassen van stuwen zodat deze ook passeerbaar worden voor vissen.
NDA 48	Proces	Zorgen dat zijlopen ook geschikte omstandigheden hebben voor de kleine modderkruiper.
NDA 49	Onderzoek	Onderzoek naar leefgebieden kleine modderkruiper, rivierdonderpad en/of aanpassing monitoring
NDA 52	Patroon	Beperken van recreatie op gevoelige habitattypen voor de ontwikkeling van typische soorten.
NDA 53	Proces	Beperken van recreatie om bodemvorming te stimuleren, in het bijzonder rond stuifzanden.
NDA 60	Onderzoek	Onderzoek en monitoring naar landschapsvormende soorten. Bijvoorbeeld de bever en het wilde zwijn. Deze kunnen wezenlijke invloed hebben op natuurontwikkeling.
NDA 63	Systeem (S)	Reductie stikstofdepositie.
NDA 64	Onderzoek	Onderzoek naar grotere samenhang. Knelpunten en maatregelen worden per soort en habitatype besproken, er zijn ook overkoepelende problemen; hydrologie, stikstof, bestrijdingsmiddelen, voedselvoorziening en klimaatverandering.

9. Bijlage | Overzichtskaart projecten en opgaven

